

ЗМІСТ

Засідання сорок четверте
(П'ятниця, 6 грудня 2019 року)

Складення присяги народним депутатом України Мандзієм С.В.	...4
Інформація про зміни у складі депутатських фракцій і груп	...4
Оголошення про формування та реєстрацію депутатської групи «Довіра» у Верховній Раді України дев'ятого скликання	...5
Виступ народного депутата України Забуранної Л.В. щодо захисту прав громадян	...5
Година запитань до Уряду	...6
Оголошення запитів народних депутатів України	...38
Прийняття рішення про скасування перерви в роботі пленарного засідання	...47
Внесення змін до: деяких законів України	...48
додатка № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» щодо будівництва лікувально-діагностичного комплексу Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит»	...80
Прийняття Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»	...81,85

Прийняття рішення про виключення з порядку денного пленарного засідання виступів народних депутатів України з різних питань	...83
Інформація про створення міжфракційного депутатського об'єднання «Бренд «Держава Україна»	...117
Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо діяльності Спортивної студентської спілки України та Української федерації учнівського спорту»	...117
<u>Результати поіменної реєстрації</u>	...118
<u>Результати поіменного голосування</u>	...122

ЗАСІДАННЯ СОРОК ЧЕТВЕРТЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
6 грудня 2019 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги, шановні представники ЗМІ, гості Верховної Ради України! Будь ласка, займіть свої робочі місця, підготуйтеся до реєстрації.

Шановні колеги, готові реєструватися? Нагадую, що реєстрація відбувається шляхом натискання кнопки «за», так, як підказують колеги, зеленої кнопки, або першої зліва, як підказує шановний Руслан Олексійович Стефанчук (*Шум у залі*).

Власенко пропонує внести зміни до Регламенту. Чекаємо з нетерпінням такий законопроект Сергія Володимировича.

Прошу реєструватися, шановні народні депутати.

У залі зареєструвалися 300 народних депутатів України. Ранкове засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні, у нашого колеги народного депутата Ігоря Петровича Негулевського день народження. Я вас вітаю зі святом! (*Оплески*).

Шановні колеги, у нас сьогодні ще одне велике свято – це День Збройних Сил України (*Оплески*). Це, дійсно, свято, однак з гірким присмаком. Я хотів би подякувати від себе і, я впевнений, від усього депутатського корпусу нашим Збройним Силам, нашим воякам, які несуть службу в лавах Збройних Сил України, захищають нас на фронті, дають змогу мирно жити містам і селам більшої частини нашої держави. І це неоціненний труд, який ми з вами повинні шанувати. Я хотів би побажати їм здоров'я. Я хотів би побажати їм якомога швидшого повернення з фронту додому, до близьких, рідних живими та здоровими.

Однак, на жаль, не всі сьогодні зможуть повернутися з фронту і це, дійсно, трагедія українського народу. Тому, я думаю, що буде

правильно, якщо ми вшануємо пам'ять загиблих і тих, хто не повернувся з війни, хвилиною мовчання.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Шановні колеги, 5 грудня 2019 року Центральна виборча комісія зареєструвала народного депутата України, обраного на позачергових виборах народних депутатів України 21 липня 2019 року в загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі, Мандзія, Сергія Володимировича, включеного до виборчого списку політичної партії «Слуга народу».

Відповідно до статті 79 Конституції України перед вступом на посаду народні депутати України складають присягу перед Верховною Радою України.

Для складення присяги на трибуну запрошується народний депутат України Сергій Володимирович Мандзій.

МАНДЗІЙ С.В., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня!

Я, Сергій Мандзій, присягаю на вірність Україні. Зобов'язуюсь усіма своїми діями боронити суверенітет і незалежність України, дбати про благо Вітчизни і добробут Українського народу.

Присягаю додержуватися Конституції України та законів України, виконувати свої обов'язки в інтересах усіх співвітчизників *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Володимировичу. Вітаємо!

Відповідно до частини третьої статті 60 Регламенту Верховної Ради України» повідомляю про входження народного депутата України Сергія Володимировича Мандзія до складу депутатської фракції політичної партії «Слуга народу».

Відповідно до статті 13 Закону України «Про статус народного депутата України» та статей 59, 60 Регламенту Верховної Ради України повідомляю про сформування та реєстрацію у Верховній Раді України дев'ятого скликання депутатської групи «Довіра», до складу якої увійшли 17 народних депутатів України. Головою депутатської групи «Довіра» обрано народного депутата України Олега Івановича Кулініча. Заступником голови депутатської групи «Довіра» обрано народного депутата України Валерія Валерійовича Лунченка (*Оплески*).

До слова запрошується народний депутат України Леся Валентинівна Забуранна. Дайте 2 хвилини, будь ласка.

ЗАБУРАННА Л.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 216, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє, шановні колеги, українці! Дозвольте також приєднатися до привітань із Днем Збройних Сил України і нагадати вам, що цей тиждень роботи парламенту присвячений правам людини. У парламенті відбулася низка заходів, що покликані привернути увагу парламентаріїв до важливості захисту прав усіх громадян.

Найперше, ми хочемо подякувати міжнародній організації «ООН-Жінки» за співпрацю та анонсувати, що у парламенті буде проведено гендерний аудит його інклюзивності, результати якого допоможуть нарешті забезпечити доступ людей з інвалідністю до будівлі.

Крім того, за підтримки Фонду ООН у галузі народонаселення ми долучилися до Всесвітньої акції ООН «16 днів проти насильства». Ця кампанія почалася з 25 листопада, Міжнародного дня боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок, і триватиме до 10 грудня, Міжнародного дня прав людини.

Гендерно зумовлене насильство на сьогодні, на жаль, є глобальною проблемою. Це явище широко розповсюджене та систематичне. Майже 90 відсотків людей, які постраждали від насильства, це жінки. Тобто, вдумайтеся, кожна третя жінка (33 відсотки) протягом життя

зазнавала фізичного та (або) сексуального насильства. Втрати, які зазнає економіка України від насильства щодо жінок, складають 208 мільйонів доларів на рік.

Ми закликаємо всіх українок і українців, які стикаються із цим явищем, не залишатися наодинці та звертатися на національну гарячу лінію 116 123.

Також міжнародна організація *Amnesty International* щороку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити, 20 секунд.

ЗАБУРАННА Л.В. ...на підтримку людей, які зазнали утиску своїх прав. Серед цьогорічних історій є випадок Оксани Мамченко, матері дванадцяти дітей, яка протягом певного часу зазнавала тривалого фізичного, психологічного та економічного насильства з боку чоловіка.

Ми звертаємося до українського уряду...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лесю Валентинівно, вибачте. Дякую.

Шановні колеги, відповідно до статті 229 Регламенту Верховної Ради України у п'ятницю з 10 години проводиться «година запитань до Уряду». У пленарному засіданні Верховної Ради України беруть участь Прем'єр-міністр України Олексій Валерійович Гончарук та члени Кабінету Міністрів України. Прошу привітати.

На засіданні Погоджувальної ради було визначено тему «години запитань до Уряду». Члени Кабінету Міністрів України відповідатимуть на запитання щодо боргової політики України, результатів 2019 року та стратегії на 2020-2021 роки.

Шановні колеги, пропонується такий порядок проведення «години запитань до Уряду»: 10 хвилин надається для виступу міністру фінансів України з визначеної теми; для відповідей міністра фінансів на запитання від депутатських фракцій і груп відводиться до 35 хвилин; для відповідей членів уряду на запитання народних депутатів відводиться до 15 хвилин; надається по 1 хвилині на кожне усне

запитання та 2 хвилини для відповіді на нього. Немає заперечень щодо такої форми нашої роботи? Немає. Дякую.

Шановні колеги, на трибуну для виступу запрошується міністр фінансів України Оксана Сергіївна Маркарова.

Шановні колеги, ми змінили регламент нашої роботи, тому давайте все-таки, якщо кому цікаво, так працювати, ні – повернемося наступного разу до тієї форми, яка була раніше. Або тиша в залі, і ми слухаємо доповідача, або буде так, як минулого разу.

Дякую.

МАРКАРОВА О.С., міністр фінансів України. Шановний пане Голово, шановні заступники, шановні народні депутати! Дуже дякую за можливість коротко представити, де ми зараз перебуваємо і які наші плани щодо боргової політики України. Презентація, яку я сьогодні покажу під час мого виступу, також може бути надіслана всім вам в електронній формі, і ми готові відповісти на всі запитання.

Будь-яка країна завжди запозичує, для того щоб вирішувати свої питання розвитку або покривати свій дефіцит. Є країни, які запозичують вдвічі більшу суму, мають борг від свого ВВП, є країни, які тримають це більш під контролем, так, як ми зараз намагаємося зробити. Якщо ви подивитесь динаміку державного та гарантованого державою боргу України на першому слайді, то побачите, що впливали різні фактори, зокрема останні післякризові валютні коливання у 2013, 2014, 2015 роках призвели до того, що в один момент наш борг склав 80 відсотків до ВВП. Це, звичайно, була велика проблема, але на сьогодні вона, так би мовити, на стабільному шляху до розв'язання, і ми зменшили борг вже в цьому році до менш ніж 60 відсотків. У наступному році плануємо знизити борг до цифри, яка складатиме менш ніж 50 відсотків; ми сподіваємося зробити це. Зауважте, що кожного разу Міністерство фінансів, подаючи проект бюджету, разом з ним подавало документ, де зазначалося, як ми приведемо борг до 60 відсотків, бо це золотий стандарт, у цьому році нам не треба так робити, тому що ми вже його привели, і далі будемо його знижувати.

Коли ми розробляли Середньострокову стратегію управління державним боргом на 2019-2022 роки, ми провели діагностику, що не так з цим боргом. Причиною проблем номер один була величина боргу. І якщо порівняти нас з тими країнами-аналогами, яким вдається

це робити ефективно, ми побачимо, що наш борг зависокий для такої економіки, як наша. Тому зрозуміло, що його потрібно було зменшувати.

Причина проблем номер два – це зовнішній компонент. Ми помітили ще раз, що порівняно з успішними країнами наш зовнішній борг є набагато вищим, а внутрішній борг, який у більшості стійких країн, які практикують стійкість державного боргу, які покладаються якраз на внутрішні джерела та на розміщення внутрішнього боргу, є меншим.

Причина проблем номер три – це валютна вразливість боргу. Адже 60 відсотків нашого боргу станом на кінець 2018 року було у валюті. Саме тому, як тільки у нас трапляється девальвація, наш борг стає непосильним для нашого бюджету.

Причина проблем номер чотири – вартість обслуговування. Якщо подивитися на слайді на структуру нашого боргу, то приблизно 22 відсотки складають так звані наші офіційні кредитори – Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку – ті, які дають кошти в бюджет на довгий строк і дуже дешево. Але ми маємо і внутрішній борг (у валюті і в гривні), досить дороговартісний борг, тому що він залежить і від ситуації на ринку, і від ставки рефінансування або облікової ставки Національного банку, і від того, чи є на внутрішньому ринку попит, для того щоб нам давали дешевше ці кошти. І ще одна складова – єврооблігації, які ми розміщали назовні, які залежать насамперед від рейтингу, від нашого сприйняття. І ці рейтинги, на жаль, у нас були не дуже гарними попередні 10 років.

Наступна причина проблем – це короткотерміновість зобов'язань. Якщо ми проаналізуємо наш борг до 2016 року, і навіть 2017 рік, ми побачимо, що у нас переважали короткотермінові запозичення, і завжди був ризик рефінансування, тобто нам треба було думати, що от через три місяці, через шість місяців треба перезапозичити, а це – невизначеність, скажемо так, і якщо ми не зможемо – від цього залежатиме бюджет.

Відповідно, які цілі ми поставили перед собою, до яких не просто прагнули, а рада повідомити вам і народу України, що ми їх досягли у 2019 році.

Найперше. Ми дуже чітко для себе, виходячи із цих проблем, визначили, що граничний обсяг державного боргу до ВВП повинен

бути зменшений, причому кардинально. У 2018 році – 52,3 відсотка (це гарантований державою борг), у 2019 – 50, у 2020 – 45 і в 2024 він повинен бути не більше 40 відсотків.

Як ми це планували зробити для того, щоб розв’язати інші проблеми.

Перше. Збільшити частку боргу в національній валюті, в гривні.

Друге. Зробити рівномірним графік погашення боргу з продовженням термінів, щоб ми запозичували на 3, 4, 5 років, бажано й на 10, а потім перейшли, як це роблять інші країни, і на 30 років. Для того, щоб нам не треба було кожного місяця розв’язувати проблеми рефінансування боргу.

І третє. Розвиток міцних взаємовідносин з інвесторами, їх інформування, постійне надання інформації про те, що в нас відбувається з бюджетом, як він виконується. Ми перебуваємо в програмі МВФ, програма МВФ виконується, а коли ми її завершимо і нам не буде вже потрібна підтримка МВФ, тоді виключно наші довгострокові трирічні бюджети стануть основою для інвесторів, і це, ми побачимо, відобразиться в рейтингу.

Чого ми досягли в 2019 році? Ми відкрили в 2015 році мережу міжнародного депозитарію *Clearstream*, куди почали заходити іноземні інвестори, і це дало нам можливість розміщувати внутрішні гривневі ОВДП. Ми запустили через *Bloomberg* проведення наших аукціонів з розміщення ОВДП, тобто тепер це питання, так би мовити, прозорості і використання міжнародної площадки; це з жовтня вже можливо.

Ми вперше за десятирічний термін, цього літа в липні, випустили єврооблігації в євро, тому що наші платежі... все більше кліренс йде в євро, ми інтегруємося більше в економіку України, і ми розмістили їх під 6,75 відсотка річних. І це лише початок нашої історії розміщень у євро.

Нам вдалося також на внутрішньому ринку, завдяки тому, що ми залучили сюди нерезидентів, вперше розмістити шестирічні ОВДП, уперше проінвестовано гривневий цінний папір на шість років. Обсяг випуску його на суму близько 1,4 мільярда доларів, що дозволить також включати в індекси. Тобто набагато ширше коло інвесторів зможе інвестувати.

Ми розширили нашу співпрацю з МФО, і вже бачимо результат у тому, що кредитні рейтинги підвищили – три агенції в цьому році підвищили або сам рейтинг і прогноз на майбутнє, або, не підвищивши рейтинг, як *Moody's*, все-таки підвищили прогноз зі стабільного на позитивний. Ми також отримали ряд нагород за нашу позицію і у відкритості даних, і в прозорості щодо управління боргом.

Як ви бачите на слайді, ми займаємося випуском переважно гривневого боргу. Крім того, якщо ми подивимося на терміни цього боргу, на наступному слайді, то вони збільшуються. Ми впевнено розміщуємо дво-, три-, чотири- і навіть шестирічні папери на місцевому, локальному ринку.

Ну, і найголовніше. Стрімке зниження вартості боргу. Ви пам'ятаєте початок цього року, коли був дуже обмежений попит, коли була політична волатильна ситуація перед виборами, коли навіть внутрішні, локальні банки не з великим задоволенням інвестували, і ставки доходили до 19, 20 відсотків у гривні. Нам вдалося завдяки всім цим діям – відкриттю ринку, відкриттю інформації і всіх інфраструктурних моментів – дуже стрімко знизити борг. І ми вперше на минулому тижні валютні облігації розмістили під 3,88 відсотка, це дуже низька, насправді найнижча, ставка, яка була в Україні, а гривневі трирічні облігації, з тих майже 20 відсотків, станом на минулий тиждень знизилися до 12,4 відсотка. І це не межа. Ми будемо далі збільшувати терміни і знижувати ставки.

Якщо ви подивитеся на наступний слайд щодо того, скільки цих нерезидентів, про які ми так багато чуємо, зайшло в нашу систему, багато чи мало ці 4 мільярди доларів, які нам вдалося в 2019 році залучити, то побачите, що порівняно з більшістю країн-аналогів, 13 відсотків нашого боргу в руках цих міжнародних інвесторів, особливо враховуючи, що в основному він сконцентрований в довгострокових три-, чотири- і п'ятирічних паперах, не становить, насправді, загрози внутрішній фінансовій системі України і є дуже скромною часткою порівняно з будь-якою країною, яка є в нашій групі порівняння, зокрема Чеською Республікою, Польщею, Росією, Румунією та іншими країнами.

Які наші цілі на 2020 рік? Дуже коротко.

Ви це можете побачити в нашій стратегії управління боргом, яка є публічною і яку ми кожен рік оновлюємо. І на початку 2020 року

вона, разом з бюджетною декларацією, буде ще раз оновлена на дов-
ший період.

Ми будемо працювати над зниженням вартості обслуговування боргу, менше 10 відсотків видатків до 2024 року повинно йти на об-
слуговування боргу. Ми будемо продовжувати середній строк до пога-
шення боргу. Ми будемо збільшувати гривневу частку нашого боргу,
і вона повинна бути більш ніж 50 відсотків для того, щоб ризики від
валютних коливань менше позначалися на боргу. Ми будемо збільшу-
вати пільгове кредитування: не тільки в бюджет, а й інфраструктурних
проектів, що дуже важливо для того, щоб підтримати економічне
зростання. І ми, безумовно, будемо знижувати відношення державного
боргу до ВВП. Менш ніж сорок...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Півхвилини.

МАРКАРОВА О.С. Менш ніж 40 відсотків на кінець 2024 року.
Це наша мета.

Отже, боргова політика перейде з розряду питань, які ми з вами
обговорюємо як ризикові чи проблемні, виключно в нормальне русло
обговорення коштів для фінансування подальшого зростання України.

Дякую. Я готова відповісти на запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Оксано Сергіївно.

Переходимо до запитань до міністра фінансів від депутатських
фракцій і груп. Прошу представників депутатських фракцій і груп
записатися на запитання.

Наталія Ігорівна Приходько.

Олександр Сергійович Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної
Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний
багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна
платформа – За життя»). Шановна пані міністре фінансів, я хотів би
насамперед запитати вас щодо стратегії обсягу державного та гаранто-
ваного державою боргу в іноземній валюті. Ми постійно чуємо від вас
про різні програми, стратегії щодо обслуговування державного боргу,
але ми бачимо збільшення суми державного і гарантованого державою

боргу. Навіть з початку року в цифрах борг збільшився з 78 до майже 82 мільярдів доларів, а це суттєво.

Другий момент. Безумовно, він дещо маніпулятивний, щодо питомої ваги державного боргу у ВВП, тому що ми розуміємо, що навіть номінальне зростання валового внутрішнього продукту не завжди показує реальне зменшення державного боргу.

І на завершення хотів би також запитати, як ви будете зменшувати частку запозичень в доходній частині бюджету України, адже ви знаєте, не мені вам казати, 365 мільярдів гривень або третина доходів бюджету – це нові запозичення. В який період ми повністю відмовимося від цієї суми?

Дякую.

МАРКАРОВА О.С. Дуже дякую за запитання.

Насправді, це запитання вимагає відповіді не про борг, а про інше. Головна причина того, що у нас є цей борг, що він виник і що ми його далі рефінансуємо – це те, що у нас завжди був дефіцитний бюджет. Коли у нас дефіцитний бюджет, це означає, що ми витрачаємо більше, ніж ми як країна заробляємо. Саме тому фіскальна консолідація, по-простому витрачання стільки, скільки заробляємо – це наша стратегія, яку ми чітко імплементуємо, і майже з 10 відсотків загального дефіциту, який був станом на 2013 рік, ми зараз дійшли уже до 2,3 відсотка, а на наступний рік у бюджеті, який, дуже дякуємо, вчасно затверджений Верховною Радою, закладено показник 2 відсотки всього дефіциту.

Саме тому з ростом економіки, дефіцит ми зменшуємо, відповідно запозичувати, тому що старі борги нам теж треба повертати, ми будемо менше. Тому, якщо ви подивитесь, зростання загальної частки боргу відбувається набагато меншими темпами ніж зростання нашої економіки.

Коли можна буде повністю відмовитися від цього і перейти виключно до виходу на ринки, що нам треба для розвитку проектів? Тоді, коли у нас повністю запрацюють ті закони, які тут прийняли, коли ми повністю поборемо дефіцит державного бюджету. Це означає, що в нас відбудеться приватизація, будуть надані концесії і збільшаться надходження, не підвищуючи при цьому ставки податків.

І саме тоді ми зможемо вже повністю перейти до зменшення запозичень.

Але коли ми дійдемо до 40 відсотків, а це абсолютно реалістично, не просто стратегія, у нас є чіткий план під неї і ми вже його виконуємо, уже тоді ви побачите, що не більше 10 відсотків буде передбачено в бюджеті саме на обслуговування боргових питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Оксано Сергіївно.

Тарас Іванович Батенко, депутатська група «За майбутнє».

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановна Оксано Сергіївно, ми вдячні вам за часткове розблокування розпорядження Кабінету Міністрів щодо соціально-економічного розвитку № 500-р. Хочу вам сказати щодо тих об'єктів, на які виділені кошти, люди їх довго чекають на місцях, але це не всі об'єкти, які стосовно виконаних робіт зареєстровані в казначействі. До мене як до члена бюджетного комітету підходить багато колег і говорять, що у Вінниці, Хмельниччині, Львівщині й інших місцях є об'єкти, зареєстровані в казначействі, але, на жаль, проплати по розпорядженню № 500-р не пройшли.

Крім того, ще й досі реєструються в казначействі акти виконаних робіт щодо інфраструктурних об'єктів. У мене до вас прохання перевести кошти по розпорядженню № 500-р по вже зареєстрованих, і врахувати ті акти казначейства, які зараз будуть реєструватися, в листопаді і в грудні поточного року.

Дякую.

МАРКАРОВА О.С. Дуже дякую, шановний пане народний депутате.

Сприймаю це як депутатський запит. До кінця дня отримаємо всю інформацію і поінформуємо як щодо конкретних об'єктів, про які ви сказали, так і в цілому проконтролюємо, щоб фінансування було забезпечено повною мірою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Владиславович Соболев, «Батьківщина».

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». У мене питання достатньо прозаїчне, яке легко перевірити на всіх цифрах. Зміцнився курс гривні до долара. Відбувається загальносвітове падіння цін на газ і нафту. Водночас у бюджеті на 2020 рік ви закладаєте не зменшення тарифів, а скорочення субсидій. Поясніть, будь ласка, цю політику і чим вона економічно обґрунтовується.

Друге питання, пов'язане з вашою доповіддю. Приблизно суми, які отримані від продажу на дуже вигідних умовах ОВДП, фактично накладаються загалом на наші зовнішні запозичення, які все одно треба буде віддавати. Скажіть, будь ласка, яким чином це враховано в загальних показниках, що є показниками нашої заборгованості?

Дякую.

МАРКАРОВА О.С. Стосовно першого питання. Ви самі дали на нього відповідь. Тобто саме тоді, коли у нас зменшується ціна на газ і зміцнився курс, очевидно, що ціна, яку будуть сплачувати люди, буде нижчою. Отже, ті кошти, які закладені в 2020 році на програму субсидій, згідно з розрахунками Міністерства соціальної політики і відповідних служб повністю забезпечать усіх громадян, які відповідають критеріям і потребують цієї підтримки, тобто забезпечать підтримкою на цей опалювальний сезон повною мірою. Тут треба сказати, щоб всі були абсолютно спокійні, всім буде надана субсидія, критерії на цей сезон для отримання субсидій не змінювалися. Тому в цьому питанні, кошти, за що ви проголосували в бюджеті 2020 року, на субсидії є достатніми.

Щодо безпосередньо нашого випуску облігацій, то ми якраз і випускаємо облігації в національній валюті, тому що всі країни, які успішно це робили... і ми на це робимо більше акцент, навіть коли вони розміщуються на внутрішньому ринку, викуповуються нерезидентами – це все одно покращує стійкість боргової політики. Адже

коли вони розміщені на довгий строк і саме в гривні, то вони не є еквівалентом зовнішніх запозичень, а це розвиток, зокрема, внутрішнього ринку, і ці папери не підпадають під валютні ризики. Тому цю стратегію ми будемо продовжувати далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Вікторович Мотовиловець.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Найперше, я вітаю уряд, і зокрема міністра, з останніми запозиченнями, їх обсяг досить низький. Мої вітання, ви дуже гарну роботу провели. У мене питання. Я залишаюся оптимістом щодо росту ВВП. У нас є пряма залежність від росту ВВП і реструктуризації, проведеної Наталією Яренько. Скажіть, будь ласка, яка стратегія Мінфіну щодо обслуговування боргу і цієї реструктуризації?

Дякую.

МАРКАРОВА О.С. Дуже дякую.

На сьогодні, враховуючи макропрогноз, який у нас є, ми бачимо, що так звані тригери – те, що запускає ці виплати, ще не наступили, і це очевидно, тобто ці, скажімо так, потенційні папери не є частиною нашого боргу, і умови, які їх зроблять такими, не настали. Ми, звичайно, всі працюємо над тим, щоб підсилити зростання економіки, і водночас, щоб при зростанні економіки тримати під контролем, зокрема, додаткові ризики, які від цього можуть виникати. У нас є, як ви знаєте, перші три роки, коли є обмеження виплат. Навіть, якщо настане такий момент щодо того, яким чином за нашою стратегією ми плануємо діяти, це питання активно обговорюється як міністерством, так і урядом. Ми будемо готові поділитися нашими напрацюваннями, як тільки вони будуть готові до обговорення в суспільстві.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Романівна Піпа.

ППА Н.Р., секретар Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 115, Львівська область, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Галині Васильченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще раз, кому?

ППА Н.Р. Галині Васильченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галина Васильченко.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Дуже дякую. Фракція «Голос». Пані Оксано, з вашої презентації так виглядає, що потреба бюджету в обслуговуванні боргу суттєво зменшується, що дає змогу зменшити податкове навантаження на бізнес. У цьому контексті, та беручи до уваги інші економічні показники, на нашу думку, є доцільним говорити про перегляд в сторону збільшення лімітів обороту для першої, другої та третьої груп фізичних осіб – підприємців. Вони вже кілька місяців виходять на акції протесту і заявляють про те, що їх не чують. І хочемо почути думку Міністерства фінансів з цього приводу, адже вже зареєстровано, і зокрема нашою фракцією, кілька законопроектів у Верховній Раді, які, власне, спрямовані на те, щоб ці ліміти збільшити.

Дякую.

МАРКАРОВА О.С. Дякую.

Надам відповідь з двох частин. В бюджеті України видатки можна проводити тільки за рахунок доходів. І ми всі з вами знаємо, що фінансування, частина, це не фінансування доходів. Те, що ми розміщуємо від боргових запозичень, а також те, що ми отримуємо від приватизації, в бюджеті може використовуватися виключно на погашення іншого боргу або на фінансування дефіциту. Тому, для того щоб у нас були більші на щось видатки, нам треба, щоб були більші доходи, або для того, щоб скоротити доходи, теж треба якісь інші доходи мати більшими.

На сьогодні бюджет, який затверджений на 2020 рік, збалансований по доходам і видаткам, але поки що, навіть якщо ми суттєво зменшимо наші запозичення, це навряд чи безпосередньо вплине на доходи і видатки.

Стосовно фізичних осіб – підприємців, то ми не тільки чуємо їх, ми зараз практично щотижня проводимо групи, як і група Координаційної ради, яка організована в Міністерстві розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, так і окремо у нас є група, яка працює з Державною податковою службою України і Міністерством фінансів України, вони намагаються розв'язати дві основні проблеми, які є у справжніх маленьких ФОПів, а не тих, хто використовує цю систему для ухиляння від сплати податків у великих компаніях. Справжні маленькі ФОПи переживають щодо двох питань, над якими ми зараз активно працюємо.

Перше – наскільки прозоро, безкоштовно і просто працює система електронних РРО. Ми над цим зараз працюємо, буде кілька роз'яснень Мінфіну, і у нас є на це рік.

І друге – вони бояться щодо їх майбутніх відносин з податковою. Тому ми найближчим часом разом з Державною податковою службою вийдемо на виконання, зокрема, указу Президента щодо того, яким чином податкова не буде негативним фактором ризику для справжніх ФОПів, яких ми дуже поважаємо і саме для них націлені створити правильні умови діяльності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Василівна Фріз.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово колезі Михайлу Бондарю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще раз, якщо можна.

ФРІЗ І.В. Михайло Бондар.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Леонтійович Бондар.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Пані Оксано, в мене питання буде таке. У зв'язку з тим, що зараз знищується вугільна галузь у країні, відповідно шахтарі не мають власних коштів, не отримують заробітну плату. До кінця року доведеться знову-таки вносити зміни до бюджету на 2019 рік, щоб виплатити їм заробітну плату. На тлі того, що не виконується доходна частина бюджету, я хотів би від вас почути, як це можна реалізувати. Я готовий внести законопроект, тільки я хотів би почути від вас джерела наповнення, щоб погасити до кінця року заборгованість перед шахтарями.

Дякую.

МАРКАРОВА О.С. Дуже дякую, шановний колего.

По суті, я, мабуть, залишу відповідь профільному міністру. І пропоную вам обговорювати це з профільним міністерством, яке курирує цю політику. З точки зору Міністерства фінансів, коли було це питання, уряд загалом активно відреагував, і народні депутати швидко ухвалили рішення про виділення ще 1 мільярда гривень, ці кошти буквально зразу були відправлені на всі шахти, де існувала заборгованість із виплати зарплати.

Треба щиро говорити про те, що питання не лише в заборгованості, питання щодо вугільної галузі структурне, і воно там виникло не перший рік. І тому, дійсно, перше питання, – на яке треба чесно відповісти насамперед самим шахтарям, людям, які тяжко працюють у дуже важких умовах, – потрібно розібратися, які саме шахти у нас можуть бути прибутковими чи хоча б беззбитковими і підтримати їх, інвестувати саме в ці шахти. Щодо шахт, які є збитковими і, можливо, не мають перспективи, потрібно зрозуміти, що необхідно зробити для того, щоб максимально захистити людей, запропонувати їм альтернативи, надати їм повну соціальну підтримку і забезпечення для того, щоб вирішити ці питання. Але, я думаю, що це питання ширшого обговорення, зокрема, із залученням профільного міністра.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу ще раз записатися на запитання від депутатських фракцій і груп, ще є час.

І щодо роботи в залі. Шановні колеги, навіть телефонують з регіонів і кажуть, що неподобство чиниться, коли виступає міністр, а народні депутати ходять і, м'яко кажучи, поводяться не як державні діячі. Тому, якщо це видно людям, то, я сподіваюся, це буде зрозуміло і вам, шановні колеги з різних фракцій і груп. Андрію Андрійовичу, Несторе Івановичу.

Я не пожартував. Зараз повідомили, що з Луганської області зателефонувала людина, попросила, щоб Голова Верховної Ради звернувся до народних депутатів, щоб вони по-іншому ставилися до своїх колег з міністерств.

Дякую.

Андрій Вікторович Мотовиловець.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В. У мене таке питання. Програмою нашої партії передбачено прийняття закону про податок на виведений капітал. Ми розуміємо, що його прийняття може дуже сильно вплинути на бюджет. За вашими прогнозами, коли ми можемо повернутися до обговорення цього питання та виконання програми партії «Слуга народу»?

Дякую.

МАРКАРОВА О.С. Дуже вам дякую.

Насправді, на виконання якраз програми партії, уряд затвердив і ви схвалили Програму діяльності Кабінету Міністрів України. У Програмі діяльності уряду Міністерство фінансів заклало на 2020 рік проведення комплексної податкової реформи. Зокрема, це питання ми обговорюємо зараз з усіма нашими експертами.

Що ми в цьому плані збираємося робити? На початку року ми досить швидко проведемо обстеження нашої податкової системи. Насправді, ми дуже давно не проводили такої комплексної системної діагностики, а за останні декілька років багато було внесено змін, зокрема ви вже зараз обговорюєте багато законопроектів, і деякі закони вже прийняті, які вирішують, ми вчора порівнювали, дуже багато питань з того законопроекту про податок на виведений капітал, він же був не тільки про податок на виведений капітал, який обговорювався кілька років тому. Тому наш план, який, я сподіваюся, ми реалізуємо

разом з профільним комітетом, але, думаю, що всі депутати із задоволенням, хто захоче, може долучитися: з січня провести досить швидко, за декілька місяців, діагностику і паралельно напрацювати (урядом разом з парламентським комітетом) за результатами цієї діагностики пропозиції щодо комплексної податкової реформи. Отже, ми плануємо в наступному році зробити це у такий спосіб для того, щоб бізнес теж брав у цьому участь, щоб він розумів, що його очікує. І якщо ми прийдемо разом до спільної мети – що саме ми маємо зробити, яку реформу, ми повинні вчасно ухвалити рішення, щоб у бізнесу було як мінімум шість місяців, а стосовно деяких речей, можливо, і більш ніж шість місяців, до його запровадження. І в такий абсолютно скоординований спосіб покращити податкову систему, починаючи з наступних років.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Васильович Бондар.

БОНДАР В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 191, Хмельницька область, самовисуванець). Дякую. У мене питання такого плану. Ми на минулому тижні проводили виїзне засідання Комітету з питань транспорту та інфраструктури в аеропорту Бориспіль. Заслуховували представників усіх українських, вітчизняних авіакомпаній про стан розвитку.

Перше. Ви за останній рік забрали практично 90 відсотків коштів у аеропорту Бориспіль у вигляді дивідендів і, по суті, зупинили розвиток аеропорту, бо немає коштів на будівництво перонів, на паркінги, на аеродромні служби і так далі. По суті, аеродром сьогодні зупинився у розвитку, і хаба ми не бачимо.

Друге. Вітчизняні авіакомпанії сьогодні неконкурентні, бо є додатковий податок 94 євро з тонни, акциз на авіапаливо; ПДВ на внутрішні перельоти, на авіаквитки.

І третє. Ми облітаємо Росію, і через це українські авіакомпанії неконкурентні щодо інших.

Чи готові ви зняти всі ці обмеження та дати можливість українській авіації стати на ноги і бути конкурентною, здешевити квитки?

І останнє...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте 10 секунд завершити.

БОНДАР В.В. І друга частина питання. Що сьогодні відбувається з курсом долара? Подивіться, як страждають виробники, промисловці, експортери, по суті, вони втратили 20 відсотків своїх прибутків.

МАРКАРОВА О.С. Шановні колеги, я відповім. Почну з частини чистого прибутку та дивідендної політики. Тому що, мабуть, питання, яке ви зазначили другим, вимагає більшої дискусії з боку саме профільного міністра щодо питань, які стосуються стратегії розвитку галузі, і менше стосується фінансової частини, яка тут є вторинною, насправді.

Щодо дивідендної політики і політики частини чистого прибутку, насправді, це рішення, яке закладається кожен рік в Державний бюджет України. Частина чистого прибутку і дивіденди є складовою доходів, яка, коли вже закладена в Державний бюджет України, то Кабінет Міністрів повинен призначати саме такі відсотки, які забезпечать виконання цієї політики.

Водночас це жодним чином не обмежує розвиток компаній. Щодо деяких компаній, які показують найкращі результати, ми бачимо, що є необхідність спрямувати частину чистого прибутку чи фінансового результату компанії на розвиток, це можливо врегулювати шляхом обговорення і затвердження Кабінетом Міністрів фінансових планів підприємств. На жаль, дуже багато підприємств або їх невчасно подають, або не дуже якісно підходять до їх розробки.

Тому ми звернемо увагу відповідно до вашого зауваження саме на фінансовий план аеропорту «Бориспіль» і надішлемо вам розгорнутішу інформацію, в чому саме полягають причини і які там є проблеми для розвитку аеропорту. Уряд завжди ішов на зустріч у плані погодження як міжнародних проектів, які в аеропорту «Бориспіль» здійснювалися, так і внутрішніх проектів, які аеропорт «Бориспіль» подавав на розгляд Кабінету Міністрів України. Але детальну інформацію обов'язково надамо.

Стосовно розвитку загальної системи. Ще раз, Міністерство фінансів готове брати участь, з фінансової точки зору, в таких стратегіях, але залишимо це на розгляд профільного міністра.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, тут же не дебати у нас.

Микола Романович Величкович.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановна пані Оксано, той факт, що міжнародні фінансові інституції надають Україні комерційні кредити під 1,5-2 відсотки є свідченням відсутності реформ і зростання корупційних ризиків. Експерти пов'язують це, зокрема, із ситуацією навколо «Приват-Банку», тиском на НБУ та іншими діями Коломойського в банківській системі. Які уряд вбачає заходи щодо подолання негативного впливу цих факторів на інвестиційну та кредитну привабливість України? Як ви вважаєте, це відповідальність уряду чи Президента?

МАРКАРОВА О.С. Дуже дякую.

Насамперед хочу вам сказати, що наші міжнародні фінансові партнери, насправді, сильно підтримують Україну, за що ми їм дуже вдячні. Тільки за десь місяців 2019 року ЄБРР інвестував 1 мільярд євро в економіку, в різні проекти в Україні.

Європейський інвестиційний банк також суттєво збільшив свій портфель. У цьому році міжнародна фінансова корпорація оголосила, що рада директорів схвалила інвестиції в «Укргазбанк» – один з державних банків, де ми досягли результатів, що дозволило залучити наших партнерів.

Цього року Міжнародний валютний фонд досить швидко відгукнувся, після того, як був сформований новий уряд, на пропозицію розглянути нову довгострокову програму, яку ми зараз дуже активно з ними опрацьовуємо.

Хочу сказати, що, мабуть, якщо порівняти нас з країнами-аналогами, і ми це робили в нашому дослідженні, то якраз кошти міжнародних фінансових партнерів у нашій частині становлять досить велику цифру, зараз це майже 25 відсотків, що свідчить про високий рівень довіри до України.

Чи є у нас проблеми, які треба розв'язувати? Безумовно. І ви всі про це знаєте. І демонополізація економіки, над якою ми разом з вами

працюємо, тут навіть перша пальма в руках парламенту, і Закон України «Про концесію», який, дякую, ви прийняли, і ми зможемо нарешті запустити нормальний прозорий бізнес щодо багатьох об'єктів, які зараз у руках невідомо кого, і закон про приватизацію, яким буде роздержавлено дуже багато об'єктів, ви можете їх подивитися, Тимофій Милованов зараз практично щотижня відвідує ці підприємства, і видно, що дуже багато з них не мають нічого спільного з ефективним підприємством.

Нам ще дуже багато треба зробити для трансформації нашої економіки, але це якраз те, чим ми займаємося. Рейтинги при цьому підвищуються. Якщо ми з вами будемо успішні тут, довіра міжнародних партнерів до нашої економіки і до наших дій буде ще більшою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кіра Олександрівна Рудик.

РУДИК К.О., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Володимиру Цабалю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Володимирович Цабаль.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Оксано Сергіївно, я подивився, що, дійсно, вартість обслуговування боргу 145 мільярдів у 2020 році – це хороше досягнення Міністерства фінансів. Але ці цифри нашо вхнули мене на думку, приблизно така ж сума, 155 мільярдів, була витрачена державою на спасіння «ПриватБанку», тобто кожен українець витратив 4 тисячі гривень на те, щоб врятувати банк. Ну, де-факто кожен скинувся, віддав ці гроші колишньому акціонеру. І загальний обсяг непрацюючих кредитів цього банку 200 мільярдів, а взагалі всіх державних банків приблизно 400 мільярдів, тобто 10 мільярдів гривень кожен українець скинув колишнім акціонерам.

Відповідно запитання. Що зараз робить Міністерство фінансів? Яка ситуація із розв'язанням цієї проблеми? Де ми зараз перебуваємо,

і коли ми ці кошти зможемо повернути, щоб замість того, щоб добирати борги, ми могли за рахунок цього фінансувати дефіцит?

Дякую.

МАРКАРОВА О.С. Дякую. Дуже слухне запитання.

Найперше. Це кошти, які держава інвестувала, можна сказати, вимушено, як у докапіталізацію «ПриватБанку», так і в декілька інших банків. Давайте не забувати, що «ПриватБанк», на жаль, не перший банк, який державі довелося рятувати, коли він потрапив у таку ситуацію.

Тому ці кошти, які держава вклала, це не тільки кошти, які ми капіталізували, це ще й відсотки, які ми нараховуємо на папери, які зараз у портфелях практично всіх державних банків. У нас є щодо кожного банку, і «ПриватБанк» тут не виняток, дуже чітка стратегія, але стосовно «ПриватБанку» це стратегія не тільки Міністерства фінансів, але й самого банку, наглядової ради і всіх органів, які також були залучені до націоналізації «ПриватБанку». Стратегія дуже чітка, спрямована на, як мінімум, повернення частини або всіх коштів, які держава інвестувала.

Ми маємо стратегію розвитку державних банків, яка є публічною, на сайті Міністерства фінансів це питання висвітлено. Ми готові обговорювати дуже детально щодо кожного з банків, включаючи «ПриватБанк», що і як ми робимо для того, щоб мінімізувати збитки і повернути кошти платників податків.

Стосовно решти банків, теж абсолютно слушно. Тому що 70 мільярдів гривень – це борг Фонду гарантування вкладів фізичних осіб перед державою, перед бюджетом, тобто перед платниками податків. Ці кошти Фонд гарантування вкладів може повернути, тільки якщо він стягне їх з тих банків (більше ста), які потрапили до Фонду гарантування вкладів. І тут спільна робота, мабуть, не так Міністерства фінансів, як Фонду гарантування вкладів і всієї правоохоронної системи. І ви знаєте, є спеціальна група, створена в Генеральній прокуратурі, яка координує з боку прокуратури всі ці питання. І ми вже бачимо ті кейси, які досить активно розслідувалися, по яким є результат.

Тому я думаю, що будь-яка додаткова залученість народних депутатів буде тільки вітатися. Ми готові розкривати і показувати всю

інформацію, зокрема нашу стратегію щодо державних банків на сайті Міністерства фінансів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Валентинівна Белькова.

БЄЛЬКОВА О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане Голово. Шановна пані Оксано, з великою повагою до вашої роботи і з розумінням того, як вам складно, водночас хочу трошки посперечатися з вами. Ви зазначили, що ваше міністерство не впливає на розвиток промислової політики. І так, і ні, тому що ви відповідаєте за фіскальну політику і формування податкової частини, що стосується промисловців в Україні.

Пані Оксано, ми можемо до скону продавати наші активи, приватизувати їх і, дійсно, частину треба приватизувати. Ми можемо продати землю, залучити ще більше зовнішніх коштів, але є інший спосіб боротьби з дефіцитом – це нарощування власного промислового потенціалу.

Скажіть, будь ласка, як ви вважаєте, законопроект [№ 1210](#) сприятиме тому, що буде розвиватися промисловість в Україні чи, навпаки, будуть виведені деякі промислові активи за кордон? Я дуже хвилююся, що деякі кроки *BEPS* можуть спонукати до сполоху в Україні і це призведе до ще більшого зниження доходів державної скарбниці. Прокоментуйте, будь ласка.

Дякую.

МАРКАРОВА О.С. Дуже вам дякую.

Залучення України, імплементація перших чотирьох, навіть не всіх 13, а тільки чотирьох кроків *BEPS* – це запобігання ухилянню від сплати податків і розмиванню податкової бази, це є в законопроекті № 1210. Він містить ще інші норми, але основа його – це кроки *BEPS*. Це, насправді, перші кроки з реальної деофшоризації, які парламент разом з урядом, дуже сподіваюся, зробить у цьому році, і ми зможемо це імплементувати далі.

Ми повинні говорити чесно всім нашим громадянам – *BEPS*, ці перші чотири кроки, а вже навіть більше, інші країни Європейського Союзу, куди ми йдемо, давно імплементували. Тому, коли ми імплементуємо їх в Україні, що це означатиме для українських компаній? Ті компанії, де є українські власники, де є українські активи, в Україні, але вони структуровані як якісь незрозумілі офшорні нерезиденти за кордоном і саме там вони залишають свій прибуток, і саме там вони продають один одному ці компанії, і український бюджет, українські платники податків, які тут чесно сплачують, не мають такої можливості проводити багатомільйонні, а іноді багатомільярдні, операції без оподаткування в Україні. Це прямий негативний вплив на бюджет України.

Саме тому в частині *BEPS* законопроект № 1210 жодним чином не впливає негативно на промислову політику, а, навпаки, вирівнює правила гри. Говориться про те, що всі компанії в Україні повинні чесно та рівно сплачувати податки. Тому що той, хто зареєстрований в Україні, той, хто не використовує офшори і чесно сплачує податки в Україні, на сьогодні не має чесних правил гри, а той, хто структурував активи десь, не маючи на це права, насправді, отримує неконкурентну перевагу. Тому якраз у частині *BEPS* Міністерство фінансів підтримує законопроект № 1210. І ми вважаємо, що, навпаки, це вирівняє правила гри в Україні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Леонідович Скорик, не бачу, є в залі? Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановна Оксано Сергіївно, шановні члени уряду! Це, мабуть, питання все-таки не до Оксани Сергіївни, а до представника Міністерства внутрішніх справ України. Мені хотілося б дізнатися, яка ситуація з придбанням спеціальних засобів для Державної служби України з надзвичайних ситуацій? Річ у тому, що трагедія в Одесі продемонструвала повну відсутність у нашої Державної служби

з надзвичайних ситуацій сучасних засобів захисту та рятування людей, немає сучасних драбин, немає батутів тощо.

Я чув, що Міністерство внутрішніх справ закуповує гвинтокрили і так далі. Чи є плани щодо закупівлі сучасних засобів захисту наших людей? І на думку Міністерства внутрішніх справ, хто це має робити?

Дякую за відповідь.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю., заступник міністра внутрішніх справ України. Доброго дня! Дійсно, у нас сталася велика трагедія в Одесі, де загинула значна кількість людей. На сьогодні рятувальники розпочали розбір завалів, вони працюють 24 години на день. Засоби масової інформації це висвітлюють. І ви бачите, що наші рятувальники працюють злагоджено та ефективно.

Ми кожного року закуповуємо нові засоби протипожежного захисту, для того щоб наші рятувальники нічого не потребували. Ми перевіримо, яких саме протипожежних засобів не вистачало в той день в цьому місці, і надамо відповідь на ваш запит.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ще є 3 хвилини. Прошу записатися від фракцій і груп. Буде одне запитання – одна відповідь.

Данило Олександрович Гетманцев.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановна Оксано Сергіївно, два запитання. Щодо переговорів з Міжнародним валютним фондом. Які у нас перспективи?

І друге запитання. Щодо абсолютно вірної політики заміни ОВДП у валюті на гривневі. Чи не вважаєте ви, що вони все-таки задорогі, тобто для нашої держави, і, можливо, потрібно зменшити ставку?

Дякую.

МАРКАРОВА О.С. Дуже дякую.

Я розпочну з другого запитання.

Запозичення в будь-якій валюті, звичайно, треба завжди зводити до спільного знаменника. Тому, коли ми говорили про те, що в гривні ми запозичували під 18, майже під 20 відсотків, – це, безумовно, дуже дорого. Саме тому ми ніколи не запозичували в гривні під такі відсотки на довгострокові терміни. Це були виключно короткострокові папери, більшість з яких уже погашено, саме тому, що ми розуміли, що це була ситуація неможливості інакше профінансувати бюджет і виконати ті зобов'язання, які Україна повинна виконувати, особливо в перші місяці, роки, коли незалежно від надходжень нам треба проводити соціально важливі видатки. Зараз ми вже дійшли до позначки 12,4 відсотка у гривні. Ми все ще вважаємо, що можемо запозичувати дешевше. І ви бачите, що наша політика спрямована на те, щоб постійно обмежувати і знижувати ставки. Тому ми сподіваємося, що це ще не межа. Наш позитивний розвиток, розвиток економіки, ті реформи, які ми проводимо, і підвищена довіра будуть збільшувати попит, а це означатиме, що ми зможемо знижувати ставки і надалі.

Чи можна їх замінити, наприклад, доларовими запозиченнями під 3,88 відсотка, які для пересічної людини здаються набагато дешевшими? Звичайно, правило тут дуже просте: запозичувати в доларах треба на ті цілі, по яких ми виплачуємо в доларах. Запозичувати в доларах для того, щоб провести гривневі виплати, навіть якщо здається, що це дешевше (це порада також усім громадянам так не брати кредити), – це, насправді, брати на себе валютний ризик, який у випадку, не дай Боже, девальвації, робить борг неможливим до повернення. Це знають усі, хто взяв валютні кредити, не маючи валютних надходжень.

Тому ми намагаємося знижувати відсотки абсолютно по всім валютам. Будемо робити це так стрімко, як зможемо, водночас все-таки виконуючи частину в бюджеті по запозиченням.

Щодо Міжнародного валютного фонду. Активно працюємо з нашими партнерами. Ще раз хочу нагадати, що це все-таки довгострокова трирічна програма. Це означає, що ми вже зараз повинні домовитися про весь план дій на три роки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити.

МАРКАРОВА О.С. Тому зрозуміло, що такі програми не можна обговорити за тиждень. Так, вони вимагають певного погодження для того, щоб ми з вами, дійсно, ще раз обговорили програму, яку плануємо виконувати, яка є в наших планах, яка з реалістичними термінами. Цього разу програму МВФ ми повинні не просто почати виконувати і припинити, як це вже було дуже багато разів, чи почати виконувати і відмовитися від виконання. Ми повинні її виконати, вийти з неї та мати через три роки економіку України в такому стані, що не будемо потребувати кредитора останньої надії, а зможемо вже на рівних працювати з нашими міжнародними фінансовими партнерами над розвитком нашої економіки надалі.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Оксано Сергіївно.

Шановні колеги, є прохання записатися зараз на запитання до... Так, займайте своє місце. Подякуємо міністру (*Оплески*).

Є прохання записатися на запитання народних депутатів до уряду загалом, будь ласка.

Прошу, народна депутатка Тетяна Михайлівна Плачкова, політична партія «Опозиційна платформа – За життя».

ПЛАЧКОВА Т.М., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Наталії Королевській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталіє Королевська, будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, шановний уряде! Ми всі дуже очікуємо від вас не намірів, не розгляду

фантастичних програм. Ми очікуємо від вас конкретних рішень. І перше рішення, якого сьогодні від вас чекає вся країна, стосовно тарифної політики. Ми всі почули Президента, що в 2021 році люди матимуть нижчі тарифи.

Шановний Прем'єр-міністре, до 2021 року багато людей не доживе з цими тарифами. Тому ми пропонуємо вам зустріч. Ми готові розказати вам, як знизити тарифи вже в цьому році, цієї зими і наполягаємо на такому рішенні.

І також щодо соціальних стандартів. Ми готові запропонувати вам програму виходу Пенсійного фонду України з кризи...

Додайте 10 секунд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, 10 секунд.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. ...та підняття вже сьогодні пенсій і соціальних стандартів. Ми можемо вам показати, де взяти гроші і наполягаємо: давайте створимо таку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Наталіє Юріївно.
Будь ласка, Прем'єр-міністре.

ГОНЧАРУК О.В., Прем'єр-міністр України. Дякую, шановні народні депутати. Насамперед я хочу вам подякувати за ту плідну роботу, яку ви цього тижня демонструєте. Ви дуже круті, багато правильних речей зробили для країни.

Щодо тарифів. Ми і зараз робимо все можливе, щоб уже цієї зими максимальна кількість людей оплачувала менше. Ми і зараз над цим працюємо. Але Президент говорив про те, що відчутне зниження можливе, коли ми фактично приведемо до ладу наше комунальне господарство, наші мережі, тому що рівень втрат у цих мережах в окремих містах сягає більше 50 відсотків. Ми просто опалюємо космос.

Ми готові в уряді зустрітися з вами, з народними депутатами, які мають якісь ідеї, як зробити це швидше.

Завжди вдячні за конструктивну співпрацю.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Валерійовичу.

Слово надається народному депутату Сергію Віталійовичу Кальченку. Будь ласка.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово колезі Олександру Завітневичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Передайте слово Олександру Завітневичу.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановний Прем'єр-міністре, до мене звернулися трудовий колектив Філії «Центр управління промисловістю» «Укрзалізниці», а також директори кар'єрів. Кар'єри цієї філії здатні виробляти продукції на мільярди гривень. Донедавна філія була прибутковою, це дані за 2018 рік. Але за останній рік, після призначення так званих «смотрящих» «Укрзалізниці», з'явилися збитки. Лише за дев'ять місяців поточного року – мінус 130 мільйонів гривень. Саме тоді, коли ми всі в державному бюджеті рахуємо кожен копійчину, шукаємо додаткові статті надходжень, державну філію навмисно банкрутують. Виробництво, яке може становити конкуренцію профільним приватним компаніям, знищують. На керівників кар'єрів чинять тиск.

Тому звертаюся до вас, до Міністерства інфраструктури України з проханням розібратися в цій ситуації та дати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте 10 секунд звершити.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М. Тому прошу розібратися в цій ситуації та дати свою професійну оцінку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу, Прем'єр-міністре.

ГОНЧАРУК О.В. Дякую вам за питання, воно дуже важливе. Я неодноразово публічно висловлював свою позицію щодо стану справ в «Укрзалізниці». На мою думку, там ситуація дуже складна і, ви абсолютно праві, багато корупції. Ми виходимо з того, що на місцях, в окремих випадках, продовжується корупція. Проте, нам потрібно враховувати, що в «Укрзалізниці» існує незалежна наглядова рада, яка впливає на менеджмент безпосередньо.

Ми, як уряд, уже звернулися до наглядової ради для того, щоб вона переглянула ефективність роботи менеджменту «Укрзалізниці» і прийняла відповідні кадрові рішення. Ми наполягаємо на тому, щоб корупція в «Укрзалізниці», в цій важливій державній компанії, була негайно припинена. І робимо зі свого боку все від нас залежне для того, щоб це відбулося якнайшвидше. Я очікую, що вже до кінця цього року ситуація в компанії серйозно зміниться.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Володимиру Юрійовичу Арешонкову, позафракційні.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Група «Довіра». У мене питання до Прем'єр-міністра і до міністра соціальної політики. Хочу нагадати, в грудні, зовсім скоро, ми будемо відзначати День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС в Україні і говорити про проблеми, які пов'язані з наслідками ліквідації аварії на Чорнобильській атомній станції. Зауважу, до цього часу залишається надзвичайно складним і неврегульованим питання соціального захисту чорнобильців, зокрема ліквідаторів. За чутками, розробляється новий проект закону про підтримку чорнобильців. Але з того, що ми чули, навпаки, мова може йти про погіршення соціального захисту. Я хочу, щоб пролили світло на те, чи, дійсно, готується якийсь новий базовий закон і яким чином в бюджеті на наступний рік, в якому закладено зменшення фінансування чорнобильських програм, планується...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Прем'єр-міністре.

ГОНЧАРУК О.В. Моя відповідь буде стосуватися не лише чорнобильців. У нас багато в Україні верств населення, які потребують соціального захисту та підтримки. Міністерство соціальної політики України, дійсно, зараз проводить комплексну оцінку ефективності цих програм. Ми виходимо з того, що багато коштів витрачається неефективно, що частина коштів іде «мертвим душам», нараховується неправильно, люди не отримують те, що потребують. Взагалі, реформа системи соціальної допомоги та підтримки, на нашу думку, вимагає дуже уважного ставлення, насамперед через верифікацію. Ми прагнемо зараз об'єднати дані різних державних реєстрів для того, щоб переконатися, що державну підтримку отримують саме ті, хто її потребує або хто її, власне, заслуговує через свій статус. Жодних окремих ініціатив щодо чорнобильців у нас наразі немає, не вірте чуткам.

Але у нас, дійсно, іде робота, направлена на те, щоб подивитися комплексно на всю систему соціальної допомоги та підтримки і запропонувати парламенту рішення, яке, на нашу думку, приведе до того, що люди, які насправді потребують соціальної допомоги і підтримки, її отримають, а люди, які мають, наприклад, будинок 500 квадратних метрів, їздять на *Porsche Cayenne* і таке інше і подають заявку для отримання державної підтримки, не будуть мати шансу дурити державу надалі.

Дякую вам за те, що приділяєте увагу цьому важливому питанню.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Олександру Сергійовичу Колтуновичу, «Опозиційна платформа – За життя». Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Шановний пане Прем'єр-міністре, у мене запитання до вас таке. У нас на 1 листопада 2019 року заборгованість із виплати заробітної плати встановила історичний максимум – 3 мільярди 438 мільйонів гривень. Це вже при вас відбувається, зростає рекордними темпами заборгованість із виплати заробітної плати. На грудень для переселенців – 41 мільйон гривень, і це питання щодо

дефіциту з Фонду соціального страхування України. Мінус 5 відсотків – падіння промислового виробництва. Ці показники я можу перераховувати довго і нудно.

Чи не здається вам, що країна рухається в неправильному напрямі? Які кроки ви будете здійснювати для того, щоб стимулювати економічне зростання не в номінальних показниках, а в реальних? І найголовніше. Що ви будете робити із заборгованістю з виплати заробітної плати, яка зросла до рекордної позначки?

Дякую за увагу.

ГОНЧАРУК О.В. Дякую вам за важливе запитання.

Ви пам'ятаєте, що за вашої участі, дякуємо вам за це, ми погасили значну заборгованість перед шахтарями. Я знаю, що вона зараз знову накопичується, і ми робимо все від нас залежне для того, щоб вона накопичувалася, скажімо, мінімально, щоб зарплата, яка може бути виплачена, виплачувалася вчасно. Ми зараз шукаємо можливість обрахувати до кінця року заборгованість для того, щоб вирішити це питання якнайшвидше.

Щодо зарплат вчителів, медиків, заборгованостей, які в областях, в окремих місцях утворювалися через помилки перерозподілу, в інших місцях через те, що структури системи освіти і медицини оптимізувалися неправильно. Фактично через неправильні рішення на місцях. Уряд провів аналіз усіх цих ситуацій, і на минулому тижні ми прийняли рішення про перерозподіл більш ніж 500 мільйонів гривень таким способом, щоб більшість цієї заборгованості з виплати зарплат перед вчителями і лікарями була погашена. Звичайно, ми розуміємо, що в окремих випадках проблеми ще залишаються, і ми зараз з кожним головою, індивідуально, опрацьовуємо окремі ситуації і аналізуємо, як сталося, що виникла заборгованість.

Стосовно падіння промисловості. Ми бачимо реальні цифри. На жаль, кон'юнктура на світових ринках, дійсно, несприятлива для окремих наших підприємств. Зараз за моїм дорученням працівники Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України здійснюють візити в окремі області, наприклад на цьому тижні був візит до Харкова, де відбуваються зустрічі з директорами усіх найбільших підприємств; учора я зустрічався з представниками Федерації роботодавців України. Ми разом шукаємо правильні

рішення, які здатні, з одного боку, не створювати корупції, з іншого боку, підтримати наших підприємців.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Олександрі Юрїївні Устіновій, політична партія «Голос». Будь ласка.

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Ользі Стефанишиній, «Голос»

СТЕФАНИШИНА О.А., член Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Доброго дня! У мене питання до Прем'єр-міністра України стосовно однієї з найуспішніших реформ в Україні – реформи системи охорони здоров'я. Як нам відомо, з 1 квітня має розпочатися найважливіший етап цієї реформи. І я хотіла б, пане Олексію, запитати вас щодо кадрової політики Міністерства охорони здоров'я України. Ви можете видавати скільки завгодно постанов, але їх мають реалізовувати люди. У середу ви відправили у відставку Олега Петренка, голову Національної служби здоров'я України. Натомість ми бачимо, що міністерство сьогодні заповнили кадри старої команди Раїси Богатирьової, зокрема пан Толстанов, а також фармацевтичного бізнесу – пан Чумак, який нам погрожував башки повідбивати прямо в парламенті. Ці люди сьогодні будуть реалізовувати реформу системи охорони здоров'я?

ГОНЧАРУК О.В. Дякую вам за питання.

Для нас медична реформа в наступному році є однією з пріоритетних. Наш уряд у Державному бюджеті України, коли закладав його і пропонував парламенту, чітко показав, що з 1 квітня ми маємо намір змінити систему фінансування «вторинки», що є основою для продовження медичної реформи. На минулому тижні Кабінетом Міністрів були ухвалені всі необхідні підзаконні акти для того, щоб ця реформа відбулася.

Щодо кадрової політики. Я переконаний в тому, що у міністра охорони здоров'я пані Зоряни Скалецької достатньо мудрості і професіоналізму для того, щоб підібрати собі команду самостійно, тому що саме людина, яка несе політичну відповідальність за реформу, має право формувати команду. Ми слідкуємо за тим, щоб люди, які мають корупційне минуле, погану репутацію, не обіймали жодних посад в уряді. Тому, якщо ви мені покажете в Міністерстві охорони здоров'я на офіційних позиціях людей, які є корупціонерами, ми готові ухвалювати щодо них кадрові рішення.

Стосовно пана Олега Петренка. У нас в Україні рабство заборонено. Людина написала заяву за власним бажанням. Крім того, у нього був час, якщо це було емоційне рішення, його переглянути, заяву відкликати, це не було зроблено. Людина для себе усвідомлено прийняла рішення припинити роботу в системі Міністерства охорони здоров'я, в цій команді. Нам не потрібні демотивовані люди, які не вірять в реформу, щоб вони своєю участю збільшували ризик імплементації цієї складної реформи. Водночас я прошу вас звернути увагу на те, що весь колектив НСЗУ – це професійні люди, яких набрав сам Олег, вони залишилися і працюють пліч-о-пліч з нами для того, щоб реформа відбулася і українці відчули її ефект уже в наступному році.

Дякую вам за увагу, яку ви приділяєте цій реформі.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кіра Олександрівна Рудик. Останнє запитання.

РУДИК К.О. Передаю слово Галині Васильченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васильченко.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І. Фракція «Голос», виборчий округ № 118. Моє запитання до пані Альони Бабак, міністра розвитку громад та територій України. Очевидно, що ми підтримуємо реформу децентралізації та передачу ресурсів, повноважень на місця, зокрема в громади. Але при формуванні перспективних планів ми чітко наголошуємо, що

уряду слід врахувати всі конструктивні пропозиції громад. Наприклад, на території Львівщини це пропозиції громад Сокільники, Щирця, Оброшине. Зокрема, вчора на сесії Львівської обласної ради було прийнято рішення з пропозиціями до уряду врахувати побажання на добровільне об'єднання цих громад. І питання в тому, яка перспектива...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 10 секунд.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І. Запитання в тому, чи буде враховано міністерством і урядом, зокрема, рішення, що було прийнято, щодо врахування пропозицій перспективних планів?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто відповідає? Альона Валеріївна Бабак.

БАБАК А.В., *міністр розвитку громад та територій України.* Шановна пані народний депутате, насправді, уряд не приймає рішень стосовно формування об'єднаних територіальних громад. Ці рішення приймаються обласними державними адміністраціями, які подають пропозиції до обласних рад, фактично це і сталося по Львівській області.

Ви вчора, шановні народні депутати, підтримали законопроект [№ 2189](#), дуже вам за це дякуємо. Ви з процесу затвердження пропозицій щодо перспективних планів прибрали обласні ради. Але те, що відбулося на Львівщині, це вже було за чинною процедурою і всі питання, пов'язані з тим, що хтось з чимось не згоден і так далі, вони повинні були вирішуватися на обласному рівні за участю тих громад, які, як я зрозуміла, були проти такого приєднання до Львівської громади.

Я думаю, що виключно після перегляду ініціативи Сокільницької громади можна щось переглядати. Уряд цього робити, на жаль, не може. Тому я дуже прошу вас знову пройти процедуру місцевої ініціативи, зібрати достатню кількість голосів від цієї громади і негайно переподати це рішення до обласної адміністрації на перегляд. Але це місцева ініціатива – добровільний принцип об'єднання. Тому, шановна народний депутате, я ще раз переговорю зі своїми колегами, але

прошу мобілізувати тоді ініціативу громади щодо перегляду цього рішення облради.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Час «години запитань до Уряду» вичерпано. Я дякую Прем'єр-міністру, дякую шановному уряду.

Шановні колеги, відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України у п'ятницю ми маємо 30 хвилин для оголошення запитів.

Слово надається заступнику Голови Верховної Ради України Олені Костянтинівні Кондратюк.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Доброго дня, шановні колеги! До нас надійшов 241 запит, з них три запити народних депутатів до Президента України.

Шановні колеги, ставиться на відкрите поіменне голосування пропозиція про підтримку запиту народного депутата Ігоря Гузя до Президента України щодо необхідності розв'язання невідкладних проблем у вугільній галузі Волинської області.

Прошу приготуватися до голосування. Прошу голосувати.

«За» – 147.

На жаль, запит не набрав необхідної кількості голосів.

Наступний. Прошу бути всім уважними і зайняти свої робочі місця. Колеги, ставиться на відкрите поіменне голосування пропозиція про підтримку запиту народного депутата Михайла Цимбалюка до Президента України щодо процедури нарахування надбавок для працівників театрів України та необґрунтованого звільнення акторів.

Прошу приготуватися до голосування. Прошу голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Ставиться на голосування рішення про направлення попередньо підтриманого депутатського запиту до Президента України.

Прошу приготуватися до голосування. Прошу голосувати.

«За» – 255.

Рішення прийнято. Дякую всім.

Шановні колеги, ставиться на відкрите поіменне голосування пропозиція про підтримку запиту народного депутата Олексія Ковальова до Президента України щодо належного розслідування та розгляду кримінальних проваджень.

Прошу підготуватися до голосування. Прошу голосувати.

«За» – 229.

Рішення прийнято. Дякую, колеги.

Ставиться на голосування рішення про направлення попередньо підтриманого депутатського запиту до Президента України.

Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 234.

Запит проголосовано. Дякую, шановні колеги.

Отже, переходимо до зачитування решти запитів народних депутатів.

Вячеслава Рубльова – до міністра розвитку громад та територій України щодо надання інформації про результати оцінювання проєктів Державного фонду регіонального розвитку по Волинській області.

Олександра Бакумова – до Прем'єр-міністра України, Генерального прокурора України щодо виконання рішення судів стосовно перерахунку та виплати заборгованості з пенсійних виплат пенсіонерам МВС України.

Миколи Люшняка – до голови Вищої ради правосуддя про надання всебічної правової допомоги, забезпечення об'єктивного розгляду звернення мешканки міста Тернополя щодо встановлення правосудності рішень під час захисту конституційного права на житло.

Миколи Люшняка – до міністра внутрішніх справ України про надання всебічної правової допомоги та забезпечення об'єктивного розгляду звернення мешканки міста Тернополя щодо поновлення конституційного права на житло.

Оксани Савчук – до Прем'єр-міністра України щодо включення навчально-виховного комплексу загальноосвітньої школи № 6 в мікрорайоні «Опришівці», місто Івано-Франківськ, в програму фінансування соціальних об'єктів.

Дмитра Нальотова – до виконуючого обов’язки голови Полтавської міської ради щодо надання документів по реконструкції підземних переходів у місті Полтаві по вулиці Соборності, 33, а також на перетині вулиць Європейської та Шевченка.

Сергія Литвиненка – до голови Рівненської обласної державної адміністрації щодо будівництва зовнішніх електромереж для електропостачання житлового масиву в селі Одринки по вулицям: Зарічна, Лісова, Поліська, Бар’якова, Ткачів ріг, Коротка, Коростської сільської ради Сарненського району Рівненської області.

Сергія Лабазюка – до Прем’єр-міністра України, голови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв’язку та інформатизації щодо недопущення протиправного нарахування абонентської плати інвалідам I та II групи за послуги електрозв’язку.

Марини Бардіної – до голови Київської міської державної адміністрації щодо відновлення будинку за адресою: місто Київ, вулиця Пирогова, 2 внаслідок пожежі.

Наталії Піпи – до заступника голови Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру щодо виготовлення та затвердження технічної документації землеустрою меж парку «Горіховий Гай» у місті Львові.

Галини Янченко – до голови Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів щодо можливого незаконного відчуження земельних ділянок в Одеській області, які належали міжнародній компанії *Auchan*.

Наталії Піпи – до Львівського міського голови щодо встановлення та затвердження чітких меж парку імені Святого Івана Павла Другого у місті Львові.

Володимира Гевка – до Генерального прокурора України про особистий контроль щодо дорозслідування кримінального провадження № 420170000000001976 від 20 червня 2017 року.

Дмитра Припутеня – до Генерального прокурора України щодо неналежного здійснення процесуального керівництва у кримінальному провадженні працівниками Києво-Святошинської місцевої прокуратури Київської області.

Дмитра Шенцева – до виконуючого обов’язки голови правління акціонерного товариства «Укргазвидобування» щодо надання роз’яснень стосовно надходження до міських бюджетів рентної плати за користування надрами.

Дмитра Шенцева – до голови правління акціонерного товариства Державний ощадний банк України щодо недопущення закриття відділення АТ «Ощадбанк» в селищі міського типу Малинівка Чугуївського району Харківської області.

Групи народних депутатів (Стернійчук, Рубльов та інші, усього 28 депутатів) – до Прем'єр-міністра України щодо відновлення дії «митного експерименту» у 2020 році.

Анни Колісник – до міністра фінансів України, Харківського міського голови щодо надання інформації по бюджетним коштам, передбаченим та витраченим на роботи з благоустрою території філії парку культури та відпочинку «Юність» Харківською міською радою.

Анни Колісник – до голови Державної митної служби України щодо надання інформації стосовно плану заходів Державної митної служби з імплементації положень Угоди СОТ про спрощення процедур торгівлі.

Сергія Швеця – до міністра внутрішніх справ України, Генерального прокурора України щодо кримінального провадження з приводу незаконної порубки дерев по селах Овруччини Житомирської області.

Олександра Ткаченка – до Кабінету Міністрів України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства культури, молоді та спорту України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства розвитку громад та територій України, Міністерства освіти і науки України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Міністерства енергетики та захисту довкілля України, Державного агентства автомобільних доріг України, Державної аудиторської служби України, Одеської обласної державної адміністрації, Кілійської міської ради Одеської області щодо вирішення нагальних соціальних питань мешканців Татарбунарського, Кілійського та Білгород-Дністровського районів Одеської області.

Михайла Крячка – до Голови Служби безпеки України, Директора Державного бюро розслідувань, Генерального прокурора України щодо розслідування правопорушень, вчинених народним депутатом України Олександром Пономарьовим.

Михайла Крячка – до Голови Служби безпеки України, Директора Державного бюро розслідувань, Генерального прокурора України

щодо розслідування правопорушень, вчинених колишнім головою Запорізької обласної державної адміністрації.

Івана Шинкаренка та Олександра Ткаченка – до Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування, Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства фінансів України щодо вжиття дієвих заходів для забезпечення фінансування закладів освіти та охорони здоров'я.

Олександра Ткаченка – до Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Державного бюро розслідувань, Державної податкової служби України, Генеральної прокуратури України щодо перевірки фактів неналежного та довготривалого проведення досудового розслідування у кримінальних провадженнях.

Олега Арсенюка – до Черкаського міського голови щодо перевірки дотримання містобудівних умов та розвитку об'єктів інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури по вулиці Академіка Корольова міста Черкас.

Олега Арсенюка – до Департаменту архітектури та містобудування Черкаської міської ради стосовно реалізації повноважень контролюючого органу щодо перевірки дотримання містобудівних умов; розвитку об'єктів інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури по вулиці Академіка Корольова міста Черкас.

Євгенія Шевченка – до директора комунального підприємства «Запоріжремсервіс» Запорізької міської ради щодо надання документів з приводу передачі будинку № 25 по бульвару Центральному, місто Запоріжжя, від комунального підприємства «Запоріжремсервіс» до товариства з обмеженою відповідальністю «Керуюча компанія «Надія».

Олега Кулініча – до Прем'єр-міністра України, тимчасово виконуючого обов'язки голови Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України, голови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг про перевірку обґрунтованості підвищення тарифів на теплову

енергію для потреб населення та вжиття заходів щодо їх зниження територіальній громаді міста Миргорода.

Олега Кулініча – до Прем'єр-міністра України щодо необхідності збільшення фінансування субпроекту «Запровадження інноваційної моделі системи надання послуг хворим на гіпертонію у Полтавській області».

Максима Березіна – до Прем'єр-міністра України щодо виділення коштів з Державного бюджету України на ремонт автомобільних доріг у Полтавській області.

Антоніни Славицької – до Прем'єр-міністра України щодо вжиття невідкладних заходів для захисту і розвитку українського друкованого інформаційного простору.

Антоніни Славицької – до міністра освіти і науки України щодо недопустимості запровадження змін у системі освіти, передбачених проектом Наказу «Про затвердження Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, а також надання їм академічної відпустки».

Михайла Лаби – до Прем'єр-міністра України щодо надання інформації про кількість транспортних засобів спеціалізованого та спеціального призначення, ввезених на митну територію України в якості гуманітарної допомоги органам місцевого самоврядування України, що пройшли митне оформлення у встановленому законодавством порядку.

Олександра Горобця – до міністра розвитку громад та територій України щодо неналежного виконання обов'язків керівництвом та співробітниками Державної архітектурно-будівельної інспекції України та її територіальними органами.

Олександра Горобця – до міністра внутрішніх справ України, Генерального прокурора України щодо вжиття заходів з метою притягнення до відповідальності винних осіб та усунення наслідків правопорушень.

Соломії Бобровської – до виконуючої обов'язки голови Державної аудиторської служби України щодо реалізації державного фінансового контролю за діяльністю адміністрації Дермансько-Острозького національного природного парку.

Соломії Бобровської – до Генерального прокурора України щодо неправомірної діяльності директора Дермансько-Острозького національного природного парку.

Ірини Фріз – до міністра оборони України щодо надання роз'яснень з питання класифікації бойових втрат.

Ігоря Колихаєва – до Прем'єр-міністра України щодо виділення цільових коштів на проекти: «Будівництво горизонтального дренажу», «Реконструкція системи водопостачання», «Будівництво спортивної зали для Миколаївського освітнього комплексу «Заклад загальної середньої освіти I-III ступенів – заклад дошкільної освіти» в селищі міського типу Велика Лепетиха Херсонської області.

Ігоря Колихаєва – до міністра розвитку громад та територій України, міністра освіти і науки України щодо відсутності опалювальної системи в Нововоронцовській загальноосвітній школі I-III ступенів № 2.

Олеся Довгого – до Кабінету Міністрів України щодо справедливого підвищення пенсій жінкам.

Вікторії Кінзбурської – до Прем'єр-міністра України щодо незадовільного стану з виплатою заробітної плати на комунальному підприємстві «Харківські теплові мережі» протягом останніх років й можливих шляхів вирішення цієї ситуації.

Олександра Куницького – до міністра внутрішніх справ України щодо проведення службової перевірки стосовно посадових осіб правоохоронних органів за фактом їх бездіяльності та перешкоджанню ведення господарської діяльності підприємцями на території торгових майданчиків біля станції метро «Академіка Барабашова» міста Харкова та посадових осіб публічного акціонерного товариства «Концерн АВЕК та Ко» щодо встановлення фактів кримінальних правопорушень, вчинених щодо підприємців, що здійснюють свою господарську діяльність на території торгових майданчиків, розташованих поблизу станції метро «Академіка Барабашова» міста Харкова.

Олександра Куницького – до Київської міської державної адміністрації щодо забезпечення належної роботи транспортної розв'язки Шулявського шляхопроводу.

Групи народних депутатів (Геращенко, Павленко та інші, усього шість депутатів) – до Уповноваженого Президента України з прав дитини, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

щодо вжиття заходів із забезпечення та захисту прав неповнолітніх дітей затриманого голови правління акціонерного товариства «Укресімбанк» Олександра Гриценка.

Лади Булах – до голови Запорізької обласної ради щодо реалізації концепції громадського здоров'я та діяльності комунальних некомерційних закладів у Запорізькій області.

Групи народних депутатів (Петьовка, Горват та інші, усього чотири депутати) – до Прем'єр-міністра України щодо виділення додаткових асигнувань на 2020 рік Закарпатській обласній державній адміністрації для проведення виплат працівникам при звільненні.

Групи народних депутатів (Петьовка, Горват та інші, усього чотири депутати) – до Прем'єр-міністра України щодо зміни статусу автодоріг та включення їх до переліку доріг загального користування державного значення.

Сергія Кузьмич – до голови Житомирської обласної державної адміністрації щодо надання інформації стосовно реконструкції приймального відділення обласної клінічної лікарні.

Михайла Бондаря – до міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України щодо забезпечення колишнім працівникам філії «Завод «Глобус» Державного виробничого об'єднання «Полярон» отримання необхідних довідок про нарахування заробітної плати.

Михайла Бондаря – до міністра охорони здоров'я України щодо коштів медичної субвенції для КНП «Радехівська центральна районна лікарня» та КНП «Лопатинська районна лікарня» Радехівського району Львівської області.

Олександра Дануци – до міністра юстиції України щодо облаштування Кропивницького міського відділу державної реєстрації актів цивільного стану у відреставрованій будівлі по вулиці Дворцовій, 6/7, яка вигідно розташована територіально, має зручний під'їзд та місця для паркування.

Групи народних депутатів (Саладуха, Беленюк та інші, усього шість депутатів) – до Кабінету Міністрів України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства культури, молоді та спорту України, Міністерства юстиції України щодо скасування спільного Наказу № 5232/1746 від 27 грудня 2017 року «Про затвердження Положення про медичне забезпечення фізкультурно-оздоровчих та

спортивних заходів, закладів фізичної культури і спорту» Мінмолодьспорту і МОЗу та розроблення нового порядку медичного забезпечення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів.

Марії Іонової та Ірини Геращенко – до Прем'єр-міністра України щодо поширення положень постанови Кабінету Міністрів України № 708 від 5 серпня 2019 року на працівників військово-цивільних адміністрацій.

Софії Федини – до Служби безпеки України, Генеральної прокуратури України щодо схем з поставками сировини для металургійного виробництва на тимчасово неконтрольованій Україною території.

Софії Федини – до Кабінету Міністрів України, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, Служби безпеки України щодо низького рівня охоплення українськими радіостанціями і телебаченням підконтрольних Україні територій Донецької та Луганської областей.

Групи народних депутатів (Дирдін, Копитін та інші, усього вісім депутатів) – до Прем'єр-міністра України щодо порядку і розмірів компенсації витрат на придбання та встановлення індивідуальних приладів обліку газу для споживачів природного газу – фізичних осіб (населення).

Групи народних депутатів (Дирдін, Копитін та інші, усього сім депутатів) – до міністра енергетики та захисту довкілля України щодо правових підстав порядку нарахування коефіцієнта приведення об'єму природного газу до стандартних умов тощо.

Вячеслава Рубльова – до голови Державного агентства автомобільних доріг України щодо необхідності проведення ремонту автомобільних доріг територіального значення Волинської області.

Валерія Колюха – до Прем'єр-міністра України, Голови Служби безпеки України щодо правомірності державного фінансування іноземних приватних компаній шляхом оплати доступу до англійських наукометричних баз *Scopus* та *Web of Science*.

Євгенія Брагара – до Прем'єр-міністра України стосовно неналежного розгляду посадовими особами Державного підприємства заводу «Генератор» та органами виконавчої влади звернення громадянина Юрія Охрімця щодо надання копій архівних документів, що стосуються трудової діяльності заявника.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олено Костянтинівно. Час для оголошення запитів вичерпано.

Переходимо до нашої роботи далі.

Шановні колеги, перелік питань, які пропонуються сьогодні на ваш розгляд, вам роздано. Я розумію, що ми пройдемо не всі, але є декілька важливих питань, які треба Верховній Раді України, як мені здається, я впевнений, що зі мною погодиться більшість наших колег, розглянути. Прошу запросити народних депутатів до залу.

Шановні колеги, до мене звернулася група народних депутатів з пропозицією не робити перерви з 12 до 12.30, тому що ми витрачаємо пів дня... Я розумію, що, може, формулювання «витрачаємо» не зовсім коректне, однак на обговорення питань з урядом, а після цього на те, щоб оголосити запити... Але фактично свою професійну діяльність ми сьогодні не до кінця виконали. Пропоную скасувати перерву з 12 до 12.30. Дякую за підтримку, я сподіваюся...

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої робочі місця, переходимо до голосування за пропозицію, яка була щойно озвучена. Будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Нам треба голосувати цю пропозицію чи... Так, добре. Ні, давайте проголосуємо, щоб потім не було питань.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про скасування перерви під час сьогоднішнього ранкового пленарного засідання з 12 до 12.30. Готові голосувати?

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 254.

Рішення прийнято. Дякую, шановні колеги.

Переходимо до розгляду питань.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

Фракція «Слуга народу» – 204, «Опозиційна платформа – За життя» – 19, «Європейська солідарність» – 1, «Батьківщина» – 7, «За майбутнє» – 9, «Голос» – 0, позафракційні – 14. Дякую.

Переходимо до розгляду питань порядку денного. Вам на розгляд запропоновано проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України» ([№ 2260](#)). Доповідає голова підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Корнієнко Олександр Сергійович.

КОРНІЄНКО О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановний головуєчий, шановні народні депутати! За дорученням Верховної Ради України Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування на засіданні 4 грудня розглянув зауваження та пропозиції, що надійшли під час підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України» (№ 2260), прийнятого Верховною Радою 12 листопада 2019 року в першому читанні за основу.

За наслідками опрацювання даного законопроекту до другого читання комітетом підготовлено до розгляду парламентом України порівняльну таблицю, яка містить 302 поправки і пропозиції, що надійшли від 29 суб'єктів права законодавчої ініціативи, з яких: враховано – 88, враховано частково – 30, враховано редакційно – 50 та відхилено – 134.

Водночас, беручи до уваги зауваження Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради до підготовленого до другого читання законопроекту, вчора ввечері, 5 грудня, комітет повторно розглянув окремі положення проекту закону та підготував додаткову порівняльну таблицю, яка містить 10 поправок та пропозицій, і ця таблиця також була вам сьогодні надана для ознайомлення.

Так, за наслідками повторного розгляду, комітетом було ухвалено рішення: відхилити попередньо враховані поправки 27, 170, 172 та 287, врахувати у повному обсязі поправки 168, 171 з метою уникнення колізій з нормами нещодавно прийнятого Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективності інституційного механізму запобігання корупції»

та з огляду на підготовку змін у сфері антимонопольного законодавства.

Крім того, комітетом було враховано уточнену редакційну поправку 275, додатково внесені поправки 36¹, 284¹ та частково враховано поправку 284 з метою врегулювання окремих питань проходження державної служби в Апараті Верховної Ради України та усунення внутрішніх неузгодженостей в тексті законопроекту.

Враховуючи вищезазначене, комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 123 Регламенту Верховної Ради України проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України» (№ 2260) за наслідками розгляду прийняти в другому читанні та в цілому.

У разі прийняття законопроекту за результатами розгляду в другому читанні та в цілому пропонуємо доручити комітету під час підготовки закону на підпис Голові Верховної Ради України здійснити спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України його техніко-юридичне доопрацювання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Переходимо до розгляду поправок.

Поправка 3. Князевич. Не наполягає.

Поправка 4...

Поправка 7. Князевич. Наполягаєте? Руслане Петровичу, скажіть, будь ласка, може, ми якось... А можна відійти, щоб я побачив народного депутата?

КНЯЗЕВИЧ Р.П., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Добрий день, шановний пане Голово! Річ у тім, що там, де є серйозні речі, як на мене, фундаментального характеру, я буду наполягати, оскільки цей проект закону дуже непростий. Крім того, ускладнює наше завдання те, що з'явилася додаткова таблиця, яка дещо суперечить таблиці, яка є. І ми зараз на ходу намагаємося з двох таблиць зрозуміти зміст.

Тому просив би там, де ми будемо наполягати, хоча б це... Якщо це далі матиме виключно технічний характер, ми не наполягатимемо. А там, де йдеться про принципові речі, ми будемо наполягати.

Щодо поправки 1. Ну, насамперед я дякую комітету за те, що він змінив назву законопроекту. Тому що не можна такий законопроект подавати. Уявіть собі, законопроект без назви? Просто – про внесення змін до законів, крапка. Ну, то така справа.

Моя поправка стосується того, що зараз під письмовою формою чомусь комітет пропонує і паперову, і електронну форму вважати в цій частині, але далі, в кінці проекту закону, він розмежовує ці форми і каже, що це різні форми. І далі говориться про те, як одна має застосовуватися і як інша. Тому в цій частині ця норма проекту закону про внесення змін суперечить іншим частинам, зокрема і тому, що було прийнято сьогодні вночі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте 10 секунд, будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Тому я просив би мою поправку поставити на голосування. Але в будь-якому випадку, якщо її навіть не буде підтримано, я прошу комітет техніко-юридично звернути на це увагу. Ви побачите, що це буде серйозно потім...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це поправка 7, правильно я розумію? Ще раз. Поправка 3? Добре.

Ставлю на голосування поправку 3 народного депутата Князевича. Прошу визначатися та голосувати. Комітет її не підтримав.

«За» – 96.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Однак, я звертаюся до комітету розглянути можливість щодо техніко-юридичних... і після цього опрацювати. Дякую.

Поправка 7. Князевич. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я не прошу ставити на голосування. Я дякую комітету за те, що він виправив низку неконституційних речей, зокрема в частині призначення Голови Служби безпеки України. Але я знову-таки прошу в тексті далі подивитися, тому що деякі речі, що стосуються Антимонопольного комітету України, Служби безпеки

України виправлені, а деякі – не виправлені. Відверто кажучи, по всьому тілу проекту закону такі речі трапляються. Будьте дуже уважні, коли доопрацьовуватимете цей законопроект, щоб не трапилися ляпи, коли у нас залишаться норми, які суперечитимуть Конституції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не наполягаєте. Дякую.

Поправка 10. Пузійчук. Не наполягає.

Поправка 11. Цимбалюк. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Фракція «Батьківщина». Шановний головуючий, шановний доповідачу! Я насамперед хочу подякувати голові комітету за те, що частина суттєвих поправок врахована. Ця стосується призначення і повноважень керівника державної служби у Службі безпеки, які здійснюють Голова Служби безпеки та керівники обласних управлінь. У зв'язку з тим, що в тексті це майже ідентично враховано, я не наполягаю на голосуванні моєї поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайле Михайловичу, ви будете наполягати на своїх поправках далі? Не будете...

ЦИМБАЛЮК М.М. На деяких буду. Я тоді скажу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, може, ви мені дасте номери. Я просто після цього дам слово. Дякую.

Поправка 16. Князевич.

Поправка 17. Князевич.

Поправка 20. Івченко.

Поправка 22. Івченко. Не наполягає Івченко? Дякую.

Поправка 23. Князевич. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я не наполягаю на голосуванні. Але я звертаю увагу, це та сама неконституційна норма, яка тут виправлена частково, а далі по тілу проекту знову не виправлена. Просто, щоб я не звертав далі увагу на інші поправки, я кажу про це зараз і прошу комітет потім виправити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я, з вашого дозволу, звернуся до комітету і до управлінь для того, щоб після цього в рамках техніко-юридичних можливостей розглянути ці... Я можу вам не надавати слово щодо поправок? Можу. Дякую.

Поправка 26. Цимбалюк. Михайле Михайловичу, скажіть, на яких поправках ви будете наполягати. Увімкніть, будь ласка, мікрофон Цимбалюку.

ЦИМБАЛЮК М.М. Я хотів би, шановний доповідачу, все-таки поставити на голосування поправку 33 стосовно повноважень голови Антимонопольного комітету щодо призначення і звільнення з посад. Поправка стосується апарату Антимонопольного комітету, керівника апарату і керівників підрозділів щодо виконання повноважень керівника. Будь ласка, прошу поставити її на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

КОРНІЄНКО О.С. Стосовно Антимонопольного комітету є узгоджена позиція між комітетом, здається, з питань економічного розвитку, там Буймістер Людмила, та Антимонопольним комітетом. Вони розробляють свій великий і системний закон про Антимонопольний комітет. Вони попросили зараз не регулювати це нашим проектом закону, тому що у своєму – це все будуть враховувати, і повноваження щодо державної служби також. Тому була пропозиція все, що стосується Антимонопольного комітету регулювати окремим законодавством, яке зараз на підході.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Надалі не наполягаєте? Дякую вам.

І на поправках теж не наполягаєте, Михайле Михайловичу? Якщо можна, ви мені в паперовому вигляді дайте. Я після цього просто дам слово щодо цих поправок.

Корнієнко не наполягає, мабуть, на своїх поправках.
Поправка 39. Лозинський. Не будете наполягати на поправках?
Поправка 40. Княжицький.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Князевич.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 41. Князевич. Ой, вибачте, поправка 40. Князевич. Вибачте.

Поправка 43. Красносільська.

Поправка 57. Батенко.

Яка поправка?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Поправка 46. Шкрум. Редакційно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я бачу, зараз. Врахована редакційно. Наполягаєте? Поправка 46.

ШКРУМ А.І., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Колеги, я наполягатиму на дуже небагатьох поправках, але прошу давати мені слово. Я хочу пояснити, бо щодо цієї поправки і щодо цього розділу було дуже багато запитань. Не наполягатиму на голосуванні цієї поправки, я лише хочу пояснити, що вирішив комітет. Я насправді дякую комітету за те, що прийняли правильне рішення.

Дивіться, ми переводимо документи в електронну форму, тобто ми створюємо фактично можливість електронного документообігу і говоримо про те, що тепер письмовою формою документа буде вважатися і електронна форма з використанням так званого електронного підпису. Але це не стосується звернень громадян і запитів громадян на публічну інформацію до органів державної влади або до народних депутатів. І якраз цього стосувалася моя поправка, яка врахована редакційно, і наступні поправки також це врегульовують.

Тому я хочу, щоб нас почули насамперед українці. Звернення громадян до народних депутатів, до органів державної влади не вимагають обов'язкового застосування електронного підпису, вони можуть надсилатися електронною поштою, так, як і зазвичай, просто за підписом, від кого це, за адресою електронної пошти. Тому цю поправку ви якраз врахували...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усе? Дякую. Додайте 10 секунд.

ШКРУМ А.І. Дякую, друзі. Тому цю поправку якраз врахували редакційно, щоб усунути необхідність електронного цифрового підпису для звернень громадян до органів державної влади.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, наступна поправка 57. Батенко. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

БАТЕНКО Т.І. Дмитре Олександровичу, дайте мені 2 хвилини, щоб я кілька разів не брав слово і узагальнив поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте 2 хвилини Батенку, будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Шановний Дмитре Олександровичу! Шановний доповідачу пане Олександрє! Насамперед я хочу подякувати за багато позитивних моментів, які враховані в цьому законопроекті. Але є низка наших заперечень і зауважень до цього законопроекту, які все-таки були проігноровані.

Я хочу сказати, що це той випадок, коли до другого читання суттєво змінений зміст тіла законопроекту, який ми бачили в першому читанні. Також по багатьох статтях, нам буквально сьогодні роздали таблицю, ми спостерігаємо тенденцію, що «країна в смартфоні» пішла вперед, а подекуди люди залишаються позаду. Я говорю стосовно звернень громадян.

Ми бачимо, що звернення громадян не реєструються, якщо не вказаний номер мобільного телефону. Я розумію, що всі присутні мають айфони і не тільки, але не всі громадяни України це можуть

собі дозволити. Є кричущі звернення громадян, і вони можуть не реєструватися. Відповідальність керівника за розгляд звернень громадян теж падає, тому що вони можуть розглядатися не керівниками, а лише уповноваженими особами.

Друзі, говорячи про «країну в смартфоні», ми переходимо до відеоконференцій засідань уряду, я це ще можу зрозуміти. Але коли рішення уряду приймається шляхом звичайного опитування, ми втрачаємо поняття Кабінету Міністрів України як колегіального органу. Я вважаю, що цього допустити не можна.

Я хочу, пане Олександр, щоб ви прокоментували те, що в тілі цього законопроекту ми бачимо таку новизну, коли на рік відтермінується е-декларування для всієї патронатної служби. Зокрема, і для Офісу Президента ми це відкладаємо? Друзі, ми фактично цим законопроектом у багатьох питаннях погіршуємо захист державних службовців, і низка його положень не відповідає конституційному праву, верховенству закону. Вони не вичищені до кінця, далеко не вичищені...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 10 секунд.

БАТЕНКО Т.І. З огляду на ці обставини наша депутатська група буде утримуватися від голосування за проект у кінцевому варіанті другого читання. Ми наполягатимемо на поверненні його на доопрацювання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Комітет.

КОРНІЄНКО О.С. Щодо мобільного телефону, я думаю, зараз навіть у тих, хто не вміє ним користуватися, є мобільний номер, тобто в будь-якої бабусі, дідуся і так далі.

Щодо декларування. Ми виводимо тільки патронатну службу, до якої входять помічники народних депутатів, помічники-консультанти. У нас була з цим проблема. Офіс Президента декларується у повному обсязі, зокрема і керівництво Офісу також.

Щодо сучасних форм засідань Кабінету Міністрів. Там є обставини, що це може бути в особливих випадках, під час якихось надзвичайних ситуацій і так далі. Тобто, коли треба прийняти рішення Кабміну, наприклад, повинь на Закарпатті, частина міністрів там, частина в Києві, щоб не збиратися, можна проводити тоді цю конференцію через *Skype* тощо.

Щодо гарантій державним службовцям. В принципі, більшість положень, які можна вважати загрозливими для державних службовців, стосується так званої категорії «А», до якої належить 150 людей, які, за свідченнями самої профспілки, про що ми під час засідання комітету дізналися, не є активними учасниками профспілки, взагалі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.
Поправка 59. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Пане Голово, якщо дозволите, поправки 59 і 65, бо вони по суті однакові. Про що йдеться? Йдеться про унікальні випадки, коли до керівника органу влади чи місцевого самоврядування звертаються ще Герої Радянського Союзу, Герої Соціалістичної Праці, я просив би комітет ще врахувати Героїв України. І ми відмовляємо у можливості, щоб особисто керівник органу місцевого самоврядування прийняв таких людей? Таких людей в громадах одиниці, а може взагалі немає. І ці люди мали останню пільгу – можливість прямого контакту, і ми тут хочемо її ще забрати. Навпаки, треба включити сюди Героїв України і залишити цю норму, це буде хоча б по-людськи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

КОРНІЄНКО О.С. Наскільки я знаю, в якомусь іншому законі стосовно звернень, Герой України прирівняний до Героя Радянського Союзу, Героя Соціалістичної Праці. Тобто це працює.

Так, уже є це прирівняння.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. (*Не чути*).

КОРНІЄНКО О.С. Тоді давайте спробуємо техніко-юридично врахувати. Тобто це не принципово, це...

Давайте тоді підтримаємо голосуванням, це абсолютно не принципово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ставлю на голосування поправку 59 народних депутатів Батенка, Лозинського, Князевича. Комітетом вони не були враховані попередньо, однак станом на час розгляду цього питання в залі комітет не заперечує на голосуванні. Я правильно розумію?

КОРНІЄНКО О.С. Так, тут поправки 59, 65...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, я не можу ставити дві поправки, ви це знаєте. Є пропозиція народних депутатів підтримати поправку 59. Готові голосувати?

Прошу голосувати та підтримати.

«За» – 313.

Рішення прийнято. Поправку враховано.

КОРНІЄНКО О.С. І поправка 65.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

КОРНІЄНКО О.С. Це аналогічно, просто до іншої статті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Комітете, подивіться, будь ласка, уважно.

КОРНІЄНКО О.С. Так, це аналогічно, просто там була мова про...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А хіба нам необхідно тоді аналогічну поправку голосувати?

КОРНІЄНКО О.С. Це до іншої статті. В одній, ми щойно проголосували звернення, а це скарги, це дві різні форми роботи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Тобто ви теж не заперечуєте?

КОРНІЄНКО О.С. Так, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 65 народних депутатів Батенка, Лозинського, Князевича не була врахована під час розгляду законопроекту на засіданні комітету, однак є пропозиція підтримати її в залі.

Прошу підтримати та голосувати.

«За» – 310.

Рішення прийнято. Поправку 65 враховано.

Може ви надалі не будете наполягати? Добре. Дякую вам.

Поправка 75. Мінько.

Дайте 2 хвилини Цимбалюку. І ви не наполягаєте на поправках. Цимбалюку дайте 2 хвилини. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановний головуючий, шановний доповідачу, шановні колеги! «Батьківщина». Насамперед ми вдячні авторам: колезі по фракції Альоні Шкрум, сьогоднішньому доповідачу пану Корнієнку і всім тим, які проявили законодавчу ініціативу щодо внесення змін до законодавчих актів. Але до другого читання ми розуміємо, що, насправді, потрібно готувати нові законопроекти, найперше це проект закону про Кабінет Міністрів, який буде відповідати сьогоднішнім вимогам і реаліям, в яких потрібно працювати уряду.

Наступне. Потрібно розробляти новий закон про центральні органи виконавчої влади, бо ми бачимо, наприклад, що Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України сьогодні перебирає повноваження в галузях сільського господарства і праці, позбавляючи Міністерство соціальної політики України повноважень. Через це негайно потрібно готувати цей законопроект.

Коли ми кажемо про зміни і доповнення, то бачимо, що в результаті розгляду на засіданнях комітету з'являються такі норми, які взагалі нівелюють так звані зміни. І мої поправки стосувалися... До речі, позитивно, що зала підтримала пана Князевича, бо поправки майже аналогічні. Ми маємо створювати умови, щоб місцеві органи державної виконавчої влади і органи місцевого самоврядування з повагою ставилися до громадян, зокрема під час прийому громадян.

Цим законопроектом, на жаль, ми нівелюємо повагу людей до влади. Бо коли певні категорії громадян, які заслужили своєю працею...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте 10 секунд завершити, будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. ...щоб їх хоча б вислухали і взяли під контроль розгляд цього звернення, нівелюється тим, що можуть приймати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Михайловичу.

Руслане...

Поправка 73 на підтвердження. Князевич, 1 хвилина.

І, будь ласка, запросіть народних депутатів до зали.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Пане Голово, я готовий не ставити на підтвердження, якщо представник комітету мені пояснить. От суть цього законопроекту, щоб було дві форми звернень і надання відповіді – це письмова і електронна. А тут з'являється поправочка, де зазначено, що можуть бути...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Він готовий вже відповісти.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. ...інші якісь альтернативні способи розгляду звернень, то навіщо було проект закону писати, якщо ця поправка нівелює весь документ? Якщо є відповідь – я готовий зняти...

КОРНІЄНКО О.С. Можливо, ви теж чули, є ідея запровадити урядовий кол-центр, але щоб він працював не просто лише як якийсь телефонний вузол, який приймає дзвінки, а щоб це було офіційним зверненням, коли людина по телефону звертається. Зараз немає можливості це оформлювати як офіційне звернення.

Далі йдеться про чат-боти, тому що багато людей вже користуються різними месенджерами – *Telegram*, *Facebook* і так далі. Тобто це абсолютно нормально, будуть розширюватися способи комунікацій. Мова йде про те, що якщо з'являється новий спосіб комунікації, нам не треба приймати закон, а уряд сам може це врегулювати. Ну, це абсолютно нормальна історія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можемо не ставити, правильно я розумію?
Дякую.

Руслане Петровичу, все, більше не наполягаєте? Дякую вам.

Поправка 75. Мінько. Не наполягає.

Пане Князевич, на якій будете наполягати?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Поправка 81.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 81. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Шановний пане Голово, ми з представником комітету, попередньо обговоривши, погодилися, що Секретар Ради національної безпеки і оборони не має жодних повноважень, які передбачені Конституцією. І відповідно зазначати, що він здійснює повноваження, передбачені Конституцією, законно, суперечитиме, власне, Конституції. Я прошу під час техніко-юридичного доопрацювання зняти посилання на Конституцію. Тоді це буде відповідати самій Конституції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що це можна буде врахувати. Так, Олександрє Сергійовичу?

Королевська, 2 хвилини. І після цього знімають свої поправки.

Наталіє Юрїївно, прошу.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Дякую, пане спікере. Це дуже важливий законопроект, але, на жаль, у ньому дуже багато суперечливих норм. Тому «Опозиційна платформа – За життя» не підтримує його прийняття в другому читанні. Але ми хочемо наголосити на наших основних поправках. Ці поправки стосуються змін до пенсійної реформи, тієї злочинної пенсійної реформи Гройсмана, коли людей, які все своє життя пропрацювали на державній службі, позбавили гарантованої пенсії. Людей, які все своє життя пропрацювали в органах місцевого самоврядування, позбавили законної пенсії. Людей, які все своє життя пропрацювали науковцями, позбавили законної пенсії. Людей, які все

своє життя пропрацювали журналістами державних або комунальних засобів масової інформації, позбавили законної пенсії.

Шановні колеги, ця антиконституційна норма була введена реформою Гройсмана. І ми з 2017 року вже виграли десятки судів. Це тисячі людей, які все своє життя працювали на нашу з вами державу, і до них сьогодні застосовується дискримінаційна норма не індексації пенсії.

Ми звертаємося до комітету з проханням підготувати окремий спільний законопроект та терміново його розглянути, щоб ті антиконституційні норми режиму Порошенка – Гройсмана ми усунули з українського законодавства та надали усім нашим пенсіонерам гарантії соціального захисту. А тим, кого взагалі позбавили права, повернули право на індексацію.

І також від імені фракції «Опозиційна платформа – За життя» я хочу привітати з Днем місцевого самоврядування всіх людей, які щоденно виконують функцію держави по всій нашій країні. Зі святом! І ми зобов'язуємося прийняти... *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.
Олександр Сергійовичу, 30 секунд.

КОРНІЄНКО О.С. Так, просто, щоб не було потім інсинуацій, що ми проти справедливих пенсій і так далі. Все це взагалі не було підкріплене розрахунками, тому ми з Міністерством фінансів України не змогли зрозуміти, про які тут цифри йдеться. Там такі категорії як колишні журналісти комунальних ЗМІ тощо. Ну, це все може призвести до дуже серйозних додаткових витрат. Тому давайте поррахуємо і потім будемо вносити далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Руслане Петровичу Князевич, може, ви надасте мені інформацію щодо поправок, на яких будете наполягати? А, може, все-таки ми об'єднаємо, щоб не втрачати час? Сьогодні ще важливі проекти законів, і «Охматдит» є.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Князевичу.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Річ у тім, шановний пане Голово, що є низка поправок, які я хочу поставити на підтвердження. Вони для мене важливіші ніж все решта. Ми з представником...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте в кінці поставимо на підтвердження. Ви мені назвіть свої поправки, на яких ви наполягаєте. Після цього, в кінці, поставимо їх на підтвердження, і підемо далі.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Свої поправки. Ну, я поки що наполягаю на підтвердженні поправок 141, 143.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 141 поставимо на підтвердження. Ще?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Поправки 143, 157, 158, 161, 162...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 151? А ви не могли б підійти, якщо вам не важко?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Давайте я їх тоді всі випишу і вам передам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, дякую.

А свої поправки ви не будете ставити? Тоді дайте інформацію, на яких ви наполягаєте.

Лозинський не наполягає на своїх поправках.

Поправка 95. Мінько.

Поправка 96. Князевич.

Поправка 105. Красносільська.

Мінька немає в залі?

Поправка 115. Бабій. Не наполягає.

Перебийніс. Не наполягає.

Поправка 121. Красносільська. Не будете, так, наполягати?

Поправка 130. Князевич. Не наполягає.

Поправка 136. Лозинський. Не наполягає.

Поправка 141. Олександр Сергійович.

КОРНІЄНКО О.С. Є пропозиція поставити на підтвердження. Так, давайте поправку 141 поставимо на підтвердження, вона викликала суспільний резонанс у залі. Я думаю, як автор поправки, давайте спробуємо її підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександрє Сергійовичу.

Поправка 141 народного депутата Корнієнка. Вона була врахована комітетом, однак автор не наполягає на її врахуванні. Тому є пропозиція проголосувати та визначитися. Прошу голосувати.

«За» – 22.

Рішення не прийнято.

На жаль, поправку відхилено, Олександрє Сергійовичу.

Поправка 149. Мінько.

Ми поставимо в кінці всі на підтвердження. Так буде швидше, якщо ви дасте список.

Поправка 150. Князевич.

Поправка 153. Князевич. Далі? Я не чую, Руслане...

Поправка 173. Пузійчук. Не наполягає.

Поправка 179. Устінова. Не наполягає. Дякую.

Поправка 185. Князевич. Не наполягає.

Альоно Іванівно Шкрум, скажіть, будь ласка, поправки 157 і 161 ви на підтвердження хотіли поставити? Добре.

Поправка 213. Шкрум. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ШКРУМ А.І. Колеги, пане Голово, це стосовно поправки 157 чи 114, чи 214, щодо якої ви мені даєте слово, скажіть, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вам даю слово стосовно поправки 213. Поправки 157 і 161, я так зрозумів, ви на підтвердження ставите.

ШКРУМ А.І. Дивіться, стосовно поправки 157 я не наполягатиму на голосуванні. Я хочу знову-таки пояснити, що таке поправка 157. За нею члени Кабінету Міністрів можуть брати участь у засіданні Кабінету Міністрів у режимі відеоконференції, так? Хочу просто пояснити українським громадянам, що пропонується дати можливість Прем'єр-міністру самому визначати, що якийсь міністр не

буде на засіданні Кабінету Міністрів, а буде включатися через *Skype*, *Telegram*, відеоконференції, інші медійні засоби доступу.

Ну, по-перше, мені здається, що такі зміни мають вноситися до окремих законів «Про Кабінет Міністрів України» і «Про центральні органи виконавчої влади». У нас має бути стратегія, як Кабмін хоче працювати.

По-друге, я не впевнена, що це правильно з точки зору державної таємниці, захисту інформації. Як це буде забезпечуватися?

По-третє, все-таки «Кабмін у смартфоні», мені здається, це не та відповідальність, яку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 10 секунд завершити.

ШКРУМ А.І. Мені здається, що «Кабмін у смартфоні» не відповідає рівням загроз і відповідальності у воюючій країні, не відповідає тому, чого на сьогодні очікують громадяни. Але наполягати на голосуванні я не буду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Альоно Іванівно, ви будете на своїх поправках ще наполягати? Жаль.

Поправка 114. Ви на підтвердження ставите чи як? Поправка 214, вибачте. На підтвердження.

Поправка 222. Дунда.

Поправка 219. Князевич. Увімкніть, будь ласка, мікрофон Князевича.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Пане Голово, я свої поправки знімаю, якщо ви в кінці дасте мені можливість поставити поправки на підтвердження, бо в мене їх там п'ять чи шість штук.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Тобто я до ваших поправок зараз не повертаюся, а наприкінці ми поставимо на підтвердження декілька поправок, я правильно розумію? Дякую.

Я пропоную народним депутатам повернутися до зали, тому що ми скоро перейдемо до голосування, наскільки я розумію.

Хто ще з народних депутатів наполягає на поправках? Лозинський і Шкрум. Шкрум, які поправки? Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ШКРУМ А.І. Колеги, я просила б врахувати мою поправку 271 і дати мені слово щодо поправки 214¹. І поки що все.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 271. Даю вам можливість щодо неї виступити. Поправка 214¹ – на підтвердження, так?

ШКРУМ А.І. Дякую.

Дайте мені, будь ласка, тоді слово. Але навпаки: поправка 214¹ – дати слово, поправка 271 – я хотіла б виступити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, я зрозумів.

ШКРУМ А.І. Колеги, поправка 214¹. Ну, насамперед я, дійсно, вдячна комітету і підкомітету за спільну роботу. Дуже багато речей ми і врахували, і виправили, і дійшли консенсусу, згоди, і усунули ті небезпечні поправки, які залишалися в законопроекті. Тому, в принципі, мені здається, що текст значно покращився до другого читання. Але деякі поправки все-таки потребують застереження. Наприклад, поправка 214¹, у ній говориться про так звану Комісію з питань вищого корпусу державної служби і про те, що «член Комісії під час здійснення повноважень у її складі є незалежним від будь-якого незаконного впливу, тиску або втручання. Член Комісії не зобов'язаний давати пояснення щодо мотивів прийняття рішень у складі Комісії, а також суті справ, яка стала йому відома у зв'язку з виконанням своїх повноважень». Колеги, розумієте, незалежність членів комісії має забезпечуватися призначенням незалежних осіб, які викликають повагу суспільства, а не тим, що вони...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 10 секунд, будь ласка.

ШКРУМ А.І. А не тим, що вони убезпечуються від будь-якої відповідальності в судовому порядку щодо своїх балів, які вони

ставлять. Мені здається, що комісія потребує значного переформування...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я не чую вас, Сергію Володимировичу.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не чую, вибачте.

Лозинський, на якій поправці наполягаєте? Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановний пане Голово, з поправки 220 до поправки 273 є близько 15 наших поправок. Я прошу дати 3 хвилини під час розгляду поправки 264, щоб їх об'єднати для висловлення позиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Даю 3 хвилини. І без голосування, я правильно розумію?

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Так, у кінці. І зараз ми передамо список, які ще поправки будемо ставити на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Давайте. Прошу, 3 хвилини. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Не зараз. Потім. У кінці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто ще наполягає на своїх поправках? Ну, тоді кінець.

Народний депутат Лозинський. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

І після цього будуть ще поправки на підтвердження. Я чекаю списку з... Якщо можна, передайте в паперовому варіанті, щоб я не пропустив нічого.

Лозинському увімкніть, будь ласка, мікрофон, 3 хвилини.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Попри низку позитивних змін, які вносяться цим законопроектом, змін до багатьох законів, які регулюють роботу і центральних органів виконавчої влади, і антикорупційних органів, що були враховані, попри те, що це один із зразкових законопроектів, які ми розглядали, де багато важливих моментів все-таки вдалося почути і врахувати, у нас є дуже велике застереження щодо норм, які регулюють роботу Кабінету Міністрів України і його взаємодію з центральними органами виконавчої влади.

Поправки, які ми зараз передамо на підтвердження, мають бути врегульовані окремим законом про Кабінет Міністрів України і окремим законом про центральні органи виконавчої влади. Тільки коли ми будемо бачити всю логіку і всю ідеологію роботи і взаємодії центральних органів виконавчої влади, ми зможемо нормально це оцінити, зняти низку питань, які зараз у нас виникають і для нас виглядають загрозливими, і з чистою совістю підтримувати такі зміни.

Наразі йдеться про положення, які регулюють і змінюють роботу центральних органів виконавчої влади та їх взаємодію в Кабінеті Міністрів України. У міністрів і у конкретних міністерств забирають низку повноважень і можливостей щодо визначення стратегії своїх дій, їх скеровують в Секретаріат Кабінету Міністрів. По суті, в результаті виходить, що дві людини будуть це визначати – Прем'єр-міністр і міністр Кабінету Міністрів України. Низка повноважень і можливостей у міністрів і міністерств забирається. На нашу думку, це несе певну загрозу, особливо коли ми приймаємо точкові зміни. Ці речі потрібно регулювати окремим законом про Кабінет Міністрів, окремим законом про центральні органи виконавчої влади.

Хочу наголосити для колег, які, можливо, не вникали, що зміни, які стосуються Кабінету Міністрів України, насправді можна реалізувати лише за умов, коли є монобільшість, коли не потрібні міжфракційний діалог і порозуміння в парламенті, в коаліційному уряді. Лише в такому випадку Прем'єр-міністр і міністр Кабінету Міністрів України зможуть одноосібно приймати рішення – за умов монобільшості. Якщо завтра у нас буде коаліційний уряд, буде хаос, і, по суті, роботу міністерства буде зупинено.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, у мене є одинадцять поправок, які пропонується поставити на підтвердження. Прошу підготуватися до голосування.

Поправка 143. Народний депутат Корнієнко.

Ви наполягаєте на своїй поправці, Олександрє Сергійовичу?

КОРНІЄНКО О.С. Так, наполягаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Можете щодо всіх поправок пояснити, щоб ми...

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Можу, але це буде довго. Я просто хотів по черзі. Тут річ у тім... Якщо може, нехай пояснить представник комітету. Передбачається, що є випадки, за яких повноваження секретаріату міністерства буде виконувати інше міністерство або інший центральний орган виконавчої влади. Я не розумію взагалі, що це. Можете мені пояснити? Ви собі уявляєте до чого це може призвести?

КОРНІЄНКО О.С. Знову-таки, є така реформа, вона зараз розробляється, яка передбачає централізацію і виведення деяких функцій, що є спільними для багатьох міністерств (*Шум у залі*).

Тут йдеться про повноваження секретаріату міністерства, тобто бухгалтерії, або, наприклад, юристів. Йдеться про створення єдиного органу для всіх міністерств, такий собі внутрішній аутсорсинг, щоб не було багато бухгалтерів в кожному міністерстві, а було менше бухгалтерів в одному міністерстві – Секретаріаті Кабінету Міністрів, яке буде обслуговувати багато міністерств. А розписано широко, щоб можна було це робити між різними міністерствами. Це нормальна бізнес-реформа, я думаю, уряд вже зачекався на неї.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олександрє Сергійовичу, ви наполягаєте на цій поправці?

КОРНІЄНКО О.С. Так, абсолютно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставиться на голосування для підтвердження поправка 143 народного депутата Корнієнко.

Вона врахована комітетом редакційно, але автор на ній наполягає. Прошу підготуватися до голосування. Поправка ставиться на підтвердження, ще раз повторюю.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 241.

Поправку враховано редакційно.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

«Слуга народу» – 218, «Опозиційна платформа – За життя» – 0, «Європейська солідарність» – 1, «Батьківщина» – 1, «За майбутнє» – 8, «Голос» – 0, позафракційні – 13. Дякую.

Ставиться на голосування для підтвердження поправка 144 Корнієнка, автор на ній наполягає. Вона була врахована комітетом. Я правильно розумію? Можна ставити на голосування?

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 246.

Поправку враховано.

Ставиться на підтвердження поправка 145 народного депутата Корнієнка, комітетом також врахована. Прошу підготуватися до голосування.

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 147 Корнієнка врахована редакційно. Автор наполягає на ній? Наполягає. Ставиться на підтвердження поправка 147 народного депутата Корнієнка. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Поправка врахована редакційно, як і пропонував комітет.

Поправка 148 народного депутата Корнієнка. Була врахована комітетом, автор на ній наполягає. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Поправку враховано.

Поправка 157. Корнієнко.

Так, Руслане Петровичу?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Альона Шкрум вже намагалася пояснити. Друзі, ми вводимо таке поняття як проведення засідання Кабінету Міністрів в режимі відеоконференції. Тобто зараз, якщо немає члена Кабінету Міністрів, є його заступник, але він не має права голосу. Він просто присутній і доносить до свого керівництва інформацію, а Кабінет Міністрів працює в тому кворумі, який присутній по факту. Ця норма передбачає, що вони зможуть брати участь у засіданні в режимі відеоконференції і голосувати бозна-звідки. Давайте те саме й для Верховної Ради зробимо, для будь-якого колективного державного органу, для комітетів. Друзі, ми так доведемо до абсурду і взагалі знівелюємо це поняття.

Я вас прошу таких ляпів не допускати. Після того, як засідання Кабінету Міністрів зробили закритими, їх взагалі можна не проводити. Засідання Кабінету Міністрів буде проводитися в кабінеті Прем'єр-міністра по відеозв'язку. Це неприпустимо. Такого ніде в світі немає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово автору поправки і представнику комітету.

КОРНІЄНКО О.С. Давайте будемо нехтувати сучасними досягненнями цивілізації, тому що вони нам заважають правильно жити (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, тут не буде відеоконференції.

КОРНІЄНКО О.С. Так внесіть такий законопроект. Вносьте. Вносьте зміни до Регламенту, ми ж підтримаємо. Про *Skype* для депутатів. Добре?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійовичу, ви наполягаєте на цій поправці?

КОРНІЄНКО О.С. Наполягаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, дистанційного голосування не буде. Ми ж не Кабінет Міністрів (*Шум у залі*).

Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 157 народного депутата Корнієнка. Вона була врахована комітетом, автор на ній наполягає. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 221 *(Оплески)*.

Поправку відхилено.

Поправка 158... *(Шум у залі)*. Давайте далі... *(Шум у залі)*.

Поправка 158. Корнієнко. Врахована редакційно.

Руслан Петрович Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я просто скажу для стенограми, щоб ми розуміли, що ми робимо – ми ліквідуємо Секретаріат Кабінету Міністрів України. Уявіть собі, всі органи секретаріату, всі підрозділи, в яких працюють люди, будуть ліквідовані. Буде створено якийсь державний орган, що забезпечує діяльність Кабінету Міністрів. Фактично цим законопроектом переписується половина Закону України «Про Кабінет Міністрів України». Такого способу внесення змін до законодавства я давно не бачив.

Шановний доповідачу! Давайте окремі зміни, комплексні, до Закону України «Про Кабінет Міністрів України» підготуємо і виважено, правильно підготуємо всі поправки. Зараз вбивати цей орган, щоб завтра тисячі людей, супер професіоналів, опинилися на вулиці, мені здається, це злочин перед державою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійовичу, наполягаєте на поправці?

КОРНІЄНКО О.С. Так, наполягаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 158 була врахована комітетом редакційно, автор на ній наполягає. Прошу підтримати та проголосувати. Поправка 158, на підтвердження.

«За» – 228.

Рішення прийнято.

Поправку враховано редакційно, як і було запропоновано комітетом.

Покажіть по фракціях і групах.

Наступна поправка 161 Корнієнка. Врахована комітетом.

Так, Руслане Петровичу?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Після того, як ми щодо відеозв'язку прийняли рішення, я би просив ще одне рішення прийняти. Тут передбачається, що акти Кабінету Міністрів будуть прийматися...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, тиша в залі, бо не чути колег.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. ...не шляхом прийняття рішення на засіданні уряду, а шляхом проведення опитування. Надсилається проект акта і кожен міністр просто його візує, ставить галочку. Це все потім збирається і вкінці вважається актом Кабінету Міністрів України.

Друзі, я вас дуже прошу, ну, давайте вже до такого не доходити. Така практика була за Миколи Яновича, але вона дуже швидко закінчилася, а низка міністрів досі ходить на допити до правоохоронних органів і пояснює свої підписи.

Оскільки це все-таки колективні рішення, давайте не будемо підставляти міністра і вбивати Кабінет Міністрів як колективний орган.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я під час розгляду наступної поправки дам вам слово, Ярославе Романовичу.

Олександр Сергійовичу.

КОРНІЄНКО О.С. Наполягаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 161 була врахована комітетом, автор на ній наполягає. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 211.

Рішення не прийнято (*Оплески*).

Поправку відхилено.

Поправка 162 Корнієнка. Врахована редакційно.

Давайте я... Кажіть, Руслане Петровичу.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Шановний пане Голово! Дуже вам дякую, і за вашу позицію також. Йдеться про внесення змін до Закону України «Про очищення влади». Ми виводимо з-під дії Офіс Президента,

пишемо про постійно діючі допоміжні органи. Взагалі, у нас постійно діючим органом відповідно до Конституції України є Рада національної безпеки і оборони України. Ми з представником комітету говорили про те, що будь-який орган, який зараз існує, не є постійно діючим. У нас була Адміністрація Президента, зараз Офіс, післязавтра указом Президента буде створено якийсь інший орган.

Якщо у нас Адміністрація Президента була в попередній редакції, нічого страшного, якщо ми зараз напишемо «Офіс». У разі, якщо такого органу більше не буде, ми знову внесемо зміни, але має бути чіткість і визначеність формулювань. Це дуже чітка матерія, і не треба за дефініціями ховати людей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійовичу, ваша позиція.

КОРНІЄНКО О.С. Він нічого нізвідки не виводить. Указами Президента це все врегульовано. Постійно діючі допоміжні органи, зараз цей орган Офіс Президента називається. Це необхідно для того, щоб не змінювати закон щоразу, коли перейменовується Адміністрація Президента, бо у нас вона кожним Президентом перейменовується (*Шум у залі*). Така традиція, всі попередні президенти теж перейменовували її. Ніхто з декларування не виводиться (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 162 народного депутата Корнієнка.

КОРНІЄНКО О.С. Голова антикорупційного комітету каже, що ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я дам вам слово. Я для об'єктивності надам слово голові Комітету з питань антикорупційної політики, 1 хвилинку. Нормально?

Красносільська Анастасія Олегівна.

КРАСНОСІЛЬСЬКА А.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).

Колеги, термінологія приводиться у відповідність зі всіма законами, зокрема Законом України «Про запобігання корупції». Ми ж не пишемо в кожному законі «Міністерство економіки», а пишемо «центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в економічній сфері». Все. Я, з усією повагою, просто не бачу тут зради.

КОРНІЄНКО О.С. Це приведення у відповідність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я правильно розумію, що ніхто нікуди не виводиться, всі залишаються там, де і мають бути?

КОРНІЄНКО О.С. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування для підтвердження поправка 162 народного депутата Корнієнка. Прошу її підтримати та проголосувати.

«За» – 282.

Рішення прийнято.

Поправку враховано так, як було запропоновано комітетом.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

Поправка 271. Народний депутат Шкрум.

ШКРУМ А.І. Колеги, прошу дати мені 3 хвилини, я більше не буду наполягати на жодній своїй поправці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ми домовилися, що...

ШКРУМ А.І. Дві хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, Альоно Іванівно, це маніпуляція. Вибачте.

ШКРУМ А.І. Добре. Тоді поставте мені час спочатку принаймні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я додам 10 секунд.

ШКРУМ А.І. Дякую. Колеги, в поправці йдеться про те, що після обрання нового Кабінету Міністрів звільняти людей з політичних мотивів без жодних підстав можна протягом чотирьох, а не шести місяців. Це поправка, про яку ми домовлялися.

Кабінет Міністрів при владі вже достатньо довго, вони не встигли звільнити лише 157 осіб категорії «А», яких вони мають право звільнити. Тому прошу цю поправку врахувати.

Колеги, ми з вами плідно попрацювали над законопроектом, але подивіться, в залі ставляться на підтвердження лише ті поправки, які стосуються законів України «Про Кабінет Міністрів України» і «Про центральні органи виконавчої влади». Цю позицію я озвучила на засіданні комітету: приймати це окремим законом, вимагати від Кабінету Міністрів внесення окремого проекту закону, а не перетворювати Верховну Раду і розгляд важливого законопроекту в обговорення того, як має або не має працювати Кабінет Міністрів (*Оплески*).

Ми очікуємо від Кабінету Міністрів України стратегії реформування державної служби і стратегії реформування Кабінету Міністрів. Не треба вносити це в інші законопроекти, вносьте в свій законопроект і подавайте його до Верховної Ради.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається представнику комітету.

КОРНІЄНКО О.С. Коли почали звільняти цих 170 людей, виявилось, що половина з них у декреті, хворі, ні тут, ні там їх не можна знайти, щоб взагалі звільнити. Так, права людини, так-так.

Тому Кабінету Міністрів потрібен час для продовження очищення влади, яке ми почали, і ми його завершимо, Альоно Іванівно, ви про це чудово знаєте. Конкурсна комісія, яку ми захищаємо в цьому законопроекті, теж буде відбирати чесних нових керівників центральних органів виконавчої влади.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви наполягаєте на цій поправці? Комітет її відхилив. Поправка 271 народного депутата Шкрум. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 135.

Поправку відхилено.

Остання поправка, що була поставлена на підтвердження... Що Сергію Володимировичу?

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Власенка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Пане Голово! Прошу поставити на підтвердження поправку 214¹, і якщо у мене буде хвилина, то я обґрунтую чому. Насправді цією поправкою пропонується, щоб члени комісії з вищого корпусу державної служби не були зобов'язані давати пояснення щодо мотивів прийняття рішень у складі комісії, а також суті справ, яка стала їм відома у зв'язку з виконанням своїх повноважень. Хлопці, так це краще, ніж депутатська недоторканність. Його викликають у прокуратуру за скоєння злочину, а він каже: так а я не повинен, я можу не надавати пояснення щодо своїх голосувань. То давайте й для депутатів таке введемо.

До речі, я би радив тестувати всі поправки на парламенті. Якщо колеги говорять про дистанційне голосування, так давайте для парламенту зробимо, якщо вже для Кабінету Міністрів більшість пропонує це зробити (*Оплески*). Якщо пропонують за допомогою опитувань голосувати за акти, так давайте в парламенті опитуваннями приймати закони. Комітети давайте проводити опитуваннями. Бо якщо в парламенті це виглядає як шизофренія, то чому в Кабінеті Міністрів це має виглядати інакше? А поправка 214¹...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, позиція автора.

Олександр Сергійовичу, прошу.

КОРНІЄНКО О.С. Дивіться, у нас є комісія, вона відбирає чиновників. Ця комісія проводить співбесіди, виявляючи такі загальні навички: лідерство, комунікація, стратегічне мислення. Потім до нас приходять, наприклад, представники кіноспільноти і кажуть: «Чому ви їх не запитували про кіно, як робити кіно?». Хоча ми комісія, яка питає про лідерство, так? А потім представники кіноспільноти приходять до мене додому і починають на мене як на члена комісії чинити тиск.

Я згоден із зауваженням щодо формулювання, пояснень, показів і так далі, але ми маємо захистити можливість людей неупереджено приймати рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Ставиться на голосування для підтвердження поправка 214¹ народного депутата Корнієнка. Вона була врахована комітетом.

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 223.

Рішення не прийнято.

Поправку відхилено (*Оплески*).

Поправка 284 Князевича. Остання поправка, і переходимо до голосування за законопроект.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Прошу уваги. Це дуже важлива поправка.

Йдеться про те, що у нас з 1 січня 2020 року розмір посадових окладів та інші складові оплати праці будуть визначатися Кабінетом Міністрів України для всіх категорій працівників, окрім тих, які працюють в інших гілках влади або незалежних органах. Тут міститься перелік. Але з цього переліку чомусь випали Конституційний Суд України, Верховний Суд України, апеляційні суди, місцеві суди і народні депутати України. Ну, це взагалі неприпустимо, щоб судовій і законодавчій владі розміри заробітної плати встановлювала виконавча влада. Це неможливо. Це неправильно з точки зору Конституції України.

Прошу додати ці категорії, що передбачені Конституцією, і тоді ця норма буде правильною, тоді вона буде охоплювати всі категорії незалежних органів і гілок влади.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олександр Сергійовичу.

КОРНІЄНКО О.С. Тут про апарати йдеться, а не про органи.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. (*Не чути*).

КОРНІЄНКО О.С. І члени ЦВК. Це редакційно треба просто. Там вказано, «крім Апарату Верховної Ради», і далі перелік апаратів. То все про апарати, крім ЦВК. Це редакційно ми врахуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте не кричати. Ставиться на голосування поправка 284... Що ні? Не наполягаєте? Це можна зробити, Олександрє Сергійовичу?

КОРНІЄНКО О.С. Ні, ми про ЦВК просто правильно напишемо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Техніко-юридично це можна буде виправити? Скажіть так, щоб... Олександрє Сергійовичу.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не чути.

КОРНІЄНКО О.С. Ми врахуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що врахуєте? Скажіть, що ви врахуєте, щоб ми розуміли.

КОРНІЄНКО О.С. Ми приберемо членів ЦВК.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це не з голосу, це техніко-юридичні правки. Добре, тоді не вносимо. Дякую, Іванно Орестівно.

Це може бути техніко-юридичною правкою чи ні? Не може *(Шум у залі)*. Ні, двоє не будуть доповідати з одного питання. Шановні колеги, я ставлю на підтвердження в тій редакції, яка є.

Ставиться на голосування... Що ні? Ну, шановні колеги! Та почекайте. Поки прошу голів фракцій запросити народних депутатів, які розійшлися, якщо розійшлися, тому що я бачу, що зал майже повний. Зараз будемо голосувати за законопроект в цілому, потім питання щодо фінансування «Охматдиту». Позиція представників комітету – залишити в тій редакції, яка є.

Ставиться на голосування для підтвердження поправка 284 народного депутата Корнієнка. Ваша ж поправка, Олександр Сергійовичу? Прошу підтримати та проголосувати.

Почекайте. Займіть свої місця, будь ласка.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою, як і пропонував комітет.

Шановні колеги, переходимо до голосування за законопроект. Будь ласка, займіть свої місця, підготуйтеся до голосування. Сподіваюся, що буде підтримка в залі, тому що багато працював і комітет, і народні депутати, і багато поправок було враховано. Дякую.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України» ([№ 2260](#)).

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

Закон прийнято (*Оплески*). Дякую.

Будь ласка, по фракціях і групах покажіть.

«Слуга народу» – 231, «Батьківщина» – 1, «За майбутнє» – 12, позафракційні – 11, інші політичні сили – 0.

Шановні колеги, вам запропоновано до розгляду проект Закону «Про внесення змін до додатка № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» щодо будівництва лікувально-діагностичного комплексу Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит» ([№ 2505](#)).

Необхідна підтримка для того, щоб включити це питання до порядку денного. Готові голосувати?

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 337.

Рішення прийнято.

Утрималося – 6.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах. Добре.

Визначити законопроект як невідкладний та скоротити наполовину строки внесення альтернативних законопроектів відповідно до частини третьої статті 50 Регламенту Верховної Ради України. Прошу підтримати та проголосувати. Це фінансування дитячої лікарні, шановні колеги. Ні, треба. Ні-ні, за процедурою пройдемо, і можемо відразу голосувати.

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 350.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, пропонується застосувати процедуру *ad hoc* щодо розгляду та прийняття рішення на цьому пленарному засіданні.

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 352.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, була пропозиція, я так розумію, майже від усіх політичних сил, проголосувати без обговорення. Готові?

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Так! Так!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування пропозиція... Ірино Володимирівно, ну чому ж ви завжди проти? Всі «за», це ж дитяча лікарня (*Шум у залі*).

Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція про прийняття за основу, а комітет рекомендує і в цілому (буде наступне голосування), проекту Закону «Про внесення змін до додатка № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» щодо будівництва лікувально-діагностичного комплексу Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит» (№ 2505). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 353.

Рішення прийнято.

Утримався – 1.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в цілому з необхідними техніко-юридичними правками проекту Закону «Про внесення змін до додатка № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» щодо будівництва лікувально-діагностичного

комплексу Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит» ([№ 2505](#)). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 357.

Рішення прийнято.

Закон прийнято (*Оплески*).

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 231, «Опозиційна платформа – За життя» – 30, «Європейська солідарність» – 24, «Батьківщина» – 18, «За майбутнє» – 13, «Голос» – 17, позафракційні – 24. Ще раз дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Шановні колеги, вам запропоновано до розгляду проект Закону «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» ([№ 2179](#)).

Доповідає голова підкомітету Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Василевська-Смаглюк Ольга Михайлівна.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 96, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Доходи від легалізації... Хтось слухає, ні? Доходи від нелегальної діяльності, одержані в Україні, можуть переміститися з України через офшор у лондонський банк швидше, ніж я завершу свою промову. Мільйон доларів долає тисячі кілометрів за 50 мілісекунд.

Швидкі зміни та глобалізація економіки дають широкі можливості для зловмисників, які генерують значні потоки доходів, одержаних злочинним шляхом. Частина цих коштів має українське походження. Загальна сума коштів у підозрілих фінансових операціях, взятих на облік Держфінмоніторингом протягом 15 років, склала 58 трильйонів гривень в еквіваленті.

Технології відмивання щоразу вдосконалюються, і наше завдання – йти на крок попереду від просунутих зловмисників. Новий проект

закону про боротьбу з легалізацією (відмиванням) доходів дає нам такий шанс.

Пропонований до вашого розгляду законопроект покликаний адаптувати національне законодавство до сучасних рекомендацій FATF та положень четвертої Директиви (ЄС) 2015/849 Європейського парламенту та Ради від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для відмивання грошей та фінансування тероризму. Вказана директива вже впроваджена в усіх країнах – членах ЄС та є обов'язковою для країн, які мають намір вступити в ЄС.

Законопроектом визначено нові та більш ефективні підходи до проведення фінансового моніторингу, що дадуть змогу спростити процедуру звітування, зокрема за рахунок збільшення суми порогових фінансових операцій зі 150 тисяч гривень до 400 тисяч гривень.

Законопроект визначив положення щодо застосування ризик-орієнтованого підходу суб'єктами звітування, переходу до кейсового звітування про підозрілу діяльність своїх клієнтів та можливість використання результатів належної перевірки, здійсненої іншим суб'єктом.

Проект закону встановлює справедливі та пропорційні санкції для тих суб'єктів, які залучаються до професійного відмивання коштів, створюючи передумови для адекватного стримування злочинності в усіх її проявах.

Під час доопрацювання до другого читання ми, по-перше, уточнили перелік заходів впливу, які можуть бути застосовані за порушення, по-друге, ввели такий захід впливу як угода про врегулювання наслідків вчинення порушення законодавства у сфері запобігання та протидії, по-третє, ввели правило, за яким за одне порушення не може бути застосовано більше однієї санкції. Ми зменшили максимальний розмір штрафів удвічі, а то й більше.

Всього було подано понад 1 тисячу 300 поправок, з яких 500 було схвалено і підтверджено.

Прошу вас ухвалити даний законопроект. Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко, з процедури.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане Голово.

Попри повагу до всіх моїх колег у сесійному залі, цей законопроект є надважливим, і до нього подано величезну кількість поправок. Тому, можливо, ми розглянемо питання щодо скасування сьогоднішніх виступів народних депутатів з різних питань, пане Голово? І будемо розглядати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вам дуже вдячний за пропозицію, Сергію Володимировичу. Думаю, більшість народних депутатів зі мною погодиться, що важливі закони треба приймати і менше говорити.

Є пропозиція... Говорити теж треба, і ми це будемо робити під час розгляду цього законопроекту, але по суті.

Шановні колеги, надійшла пропозиція щодо того, щоб сьогодні скасувати виступи народних депутатів з різних питань і з першої до другої розглядати цей законопроект. Немає заперечень? З 13 до 14 години. Немає заперечень? А о 14 годині закінчуємо роботу, так. Готові? Продовжуємо без голосувань тоді (*Шум в залі*).

Добре. Тоді давайте проголосуємо, тут не треба з мотивів. Процедурні рішення можемо, Несторе Івановичу, ви про це знаєте не гірше, ніж я. Коли ми розпочинаємо розгляд питання, ми ж голосуємо 150 голосами за ухвалення процедурного рішення, це те саме. Ні.

Будь ласка, підготуйтеся до голосування, шановні колеги. Дивіться, є пропозиція, ми її ставимо: підтримали – добре, не підтримали – пішли далі, будуть виступи «з різних питань».

Прошу підготуватися до голосування. Запросіть народних депутатів до залу. Готові голосувати? Готові. Шановні колеги, ставлю питання на голосування. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

Ще немає 13 години.

«За» – 216.

Рішення не прийнято (*Шум у залі*).

СТЕФАНЧУК Р.О. Шановні колеги, це процедурне рішення, ми можемо голосувати скільки завгодно (*Шум у залі*). Що ні? Я вас теж вітаю. Доброго дня!

Шановні колеги, ми зібралися? Товариство, є прохання підтримати цю пропозицію ще раз.

Я ставлю на голосування, може хтось не почув... *(Шум у залі)*.
Прошу... Ні, не треба повертатися, це процедурне рішення.

Шановні колеги, ставиться на голосування озвучена вище пропозиція. Прошу підтримати та проголосувати. Голосуємо!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Несторе Івановичу, ми вже знаходимося в розгляді процедурного питання.

«За» – 216.

Рішення не прийнято.

СТЕФАНЧУК Р.О. Не вийшло.

Олено Костянтинівно, може у вас вийде *(Шум у залі)*?

КОНДРАТЮК О.К. Бог любить трійцю, давайте ще раз *(Шум у залі)*. Давайте ще раз дослухаємося до президії Верховної Ради України і проголосуємо за це процедурне рішення *(Шум у залі)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, вас... Нормально, що зараз доповідає жінка, а ви кричите? Це нормально?

КОНДРАТЮК О.К. Віце-спікерка доповідає. Давайте ще раз дослухаємося до пропозиції президії Верховної Ради і проголосуємо за це рішення. Прошу приготуватися до голосування. Та я бачу.

Прошу приготуватися до голосування. Голосуємо! Хто за, прошу підтримати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олено Костянтинівно *(Оплески)*.

КОНДРАТЮК О.К. Слухайте більше віце-спікерку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сьогодні ми працюємо без виступів з різних питань.

Переходимо до розгляду законопроекту.

Поправка 1. Заблоцький. Не наполягає.

Поправка 4. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 6. Бондарєв.

Соболев Сергій Владиславович, поправка 4.

СОБОЛЄВ С.В. Зараз буде 16 поправок, які стосуються термінології. Це дуже важливий законодавчий акт, який не приведений у відповідність із міжнародними стандартами. І тому визначення, які є в цьому законопроекті, створюватимуть можливості для дуже суттєвих зловживань.

Ця поправка стосується чіткого визначення, що є об'єктом фінансового моніторингу. Моя пропозиція: врахувати міжнародні документи, де це чітко визначено, і в тексті законопроекту слово «об'єкт» замінити словосполученням «об'єкт фінансового моніторингу». І провести це по тексту законопроекту, бо слово «об'єкт» може тлумачитися в будь-який спосіб.

Тому прошу дотримуватися міжнародної термінології і підтримати мою поправку і поправку багатьох інших народних депутатів.

Дякую.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Можу говорити, так? Шановний пане Соболев, з великою повагою до вас ставлюся, і ми уважно розглянули всі ці поправки. Можу вам доповісти, що не можна називати клієнта інакше, оскільки це є в рекомендаціях FATF, в четвертій Директиві (ЄС) 2015/849 і повністю відповідає її положенням. Об'єкт – це операція. Тому, на жаль, ми змушені відхилити цю поправку. Клієнт – це міжнародна термінологія.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви наполягаєте на своїй поправці? Наполягаєте.

Ставиться на голосування поправка 4 народного депутата Соболева. Комітет цю поправку відхилив. Прохання голосувати та визначатися.

«За» – 70.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 5. Народний депутат Бондарєв. Наполягаєте?

Ні.

Поправка 6. Народний депутат Заблоцький. Не наполягає.

Поправка 7. Народний депутат Южаніна.

Прошу надати слово.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Я взяла слово щодо цієї поправки лише для того, щоб зараз звернутися до всього суспільства. Декілька хвилин назад 254 народних обранця проголосували за повний феодалізм і кріпацтво, за звільнення без урахування норм кодексу законів про працю України за ініціативою суб'єкта призначення всіх державних службовців. Жодна влада такого не допускала. Не знаю як так сталося, що ви натиснули зелену кнопку, це позафракційні, це депутатська група «За майбутнє». Ви зараз викинули на вулицю десятки тисяч людей. Десятки тисяч! Тому будьте пильними, коли голосуєте і підтримуєте в цілому.

Дякую.

Прошу не ставити на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 8. Народний депутат Тимошенко. Немає.

Поправка 10. Народний депутат Заблоцький.

Хто? Соболев, так? Будь ласка, народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Знову-таки, закликаю привести законопроект у відповідність із всіма міжнародними стандартами. Просто застереження, термін «особа» дає можливість тлумачити його в будь-який спосіб. Прохання сформулювати його так, як це визначено у всіх вітчизняних і міжнародних законодавчих актах – «фізична або юридична особа», щоб потім не було змоги обирати.

Прохання це в такій редакції проголосувати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Владиславовичу, я не втручаюся в суть цієї поправки, але стаття 24 Цивільного кодексу України, інші статті саме визначають особу як фізичну, юридичну...

Будь ласка, позиція комітету.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Це загальноприйнята рекомендація. Ми відхиляємо цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Є пропозиція від народного депутата Соболева, поправка 8.
Є позиція комітету – відхилити. Ставлю на голосування поправку 8.

Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 64.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 10. Заблоцький. Не наполягає.

Поправка 11. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 12. Бондарєв. Не наполягає.

Поправка 13. Тимошенко, Соболев. Не наполягають.

Поправка 14. Власенко. Прошу.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане головуючий.

Чому термінологічний апарат є настільки важливим? Тому що насправді цей законопроект стосується не лише тих людей, які безпосередньо приймають участь в тероризмі. Формулювання цього законопроекту визначені таким чином, що будь-яка людина, яка колись мала або має якісь нетривалі фінансові стосунки з особою, яка об'єктивно або необ'єктивно підозрюється у сприянні тероризму, теж може під це все потрапити.

На жаль, термінологічний апарат виписаний дуже погано, застосовуються терміни, зміст яких або не визначено, або може тлумачитися подвійно або потрійно. Ну, припустимо, терміни «активи, які отримані від активів» або «банк-оболонка», або «регульована фінансова група» тощо. Натомість одночасно є терміни, які вживаються в інших законах. Тому й була пропозиція терміни, які вже вживаються в інших законодавчих актах, просто прибрати з цього законопроекту і послатися на інші закони.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Шановний пане Власенко, наскільки ви знаєте, вся термінологія в цьому законопроекті повністю відповідає четвертій Директиві (ЭС) 2015/849, рекомендаціям FATF,

рекомендаціям Ради Безпеки ООН, а також всім іншим конвенціям, які ми тут імплементуємо.

Тому все у повній відповідності. Ми відхиляємо вашу поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 14 народного депутата Власенка. Комітет пропонує її відхилити. Прохання голосувати та визначатися.

«За» – 77.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 17. Народний депутат Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 18. Народний депутат Южаніна. Прошу.

ЮЖАНИНА Н.П. Шановні колеги і мої колеги, які щойно виступали із зауваженням щодо термінології! Не знаю, як так виходить, але в нашому комітеті до цього не дослухаються і зараз говорять банальні речі, що це відповідає термінології директиви, яка не має перекладу офіційного, директиви, яку ми не можемо імплементувати повністю в українське законодавство, але ми це зараз робимо з вами.

Тому я не буду ставити свої поправки на підтвердження. Бо я дуже багато зусиль доклала, щоб в комітеті це зрозуміли. Якщо в комітеті цього не зрозуміли, то в залі я вже точно це не зможу пояснити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ніно Петрівно.

Тобто далі ви поправки не ставите, так? Дякую.

Наступна поправка 19, народний депутат Бондарев. Не наполягає.

Поправка 20. Народні депутати Тимошенко та Соболєв. Не наполягають.

Поправка 21. Народний депутат Власенко. Не наполягає. Наполягаєте? Прошу.

ВЛАСЕНКО С.В. Я наполягаю на всіх своїх поправках.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто ви так махнули, і я подумав, що проїхали.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане головуючий. Я буду махати, щоб ви розуміли, що так.

Я повертаюся до своєї думки, тому що моя поправка 21 стосується глобально того ж питання. Я ще раз підкреслюю: на жаль, законопроект сформульований таким чином, що він може стосуватися будь-кого, формулювання є дуже необережними.

Хочу всім нагадати, що юриспруденція – це термінологія. Погоджуюся з попереднім промовцем, не зовсім коректно використана термінологія міжнародних актів, вона не приведена у відповідність із українськими реаліями. І якщо ми хочемо щось робити з майном третіх осіб, то давайте хоча б напишемо: у випадку, якщо людина знала, що це майно якимось чином пов'язано з тероризмом. А не так, що будь-яке майно може бути замороженим, в подальшому – конфіскованим і так далі.

Це абсолютно неприпустимо. Це стосується всіх громадян України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Володимирович.
Позиція комітету.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Шановний пане Сергію, у поправці 21 ви значно звужуєте поняття і вводите поняття умислу. Я вам нагадаю, що ми імплементуємо міжнародні стандарти у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. На жаль, ця поправка відхиляється.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 21 народного депутата Власенка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 87.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 22. Народний депутат Заблоцький.

Народний депутат Заблоцький, ви взагалі будете наполягати на своїх поправках? Поки ні. Дякую. Будете? Добре, скажете коли.

Народний депутат Южаніна відмовилася. Народний депутат Бондарев буде наполягати? Не буде.

Наступна поправка 25, народні депутати Тимошенко та Соболєв. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

СОБОЛЄВ С.В. Колеги, це одна з найважливіших термінологічних поправок, оскільки в нашому законодавстві, а саме в Законі України «Про банки і банківську діяльність», тлумачення поняття «банк-оболонка» не відповідає міжнародній термінології FATF. Саме тому ми просимо його доповнити, щоб було чітке посилання саме на термінологію FATF, оскільки потім притягнути до відповідальності тих, хто зловживає правом або порушує закон буде неможливо.

Визначення, що міститься в Законі України «Про банки і банківську діяльність» є іншим. Для того, щоб не було двозначності тлумачення і була внесена наша поправка.

Прохання її проголосувати і підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Шановний пане Соболєв, поняття «банк-оболонка» має різні тлумачення в Законі України «Про банки і банківську діяльність» і в четвертій Директиві (ЄС) 2015/849. Наша термінологія повністю відповідає цій директиві, бо банк-оболонка – це не лише банк, це може бути й інша фінансова установа.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви наполягаєте на голосуванні, Сергію Владиславовичу?

Ставиться на голосування поправка 25 народних депутатів Тимошенко, Соболєва, Шкрум, Лабунської та Немирі. Комітет пропонує поправку відхилити.

Прошу голосувати та визначатися.

«За» – 95.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 26, народний депутат Власенко.

Прошу.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане головуючий.

Прошу сесійний зал звернути увагу на те, про що щойно сказала доповідачка. Доповідачка сказала дуже правильну річ: що визначення, яке вони пропонують в цьому законопроекті, відрізняється від визначення, що міститься в Законі України «Про банки і банківську діяльність». Тобто один і той самий юридичний термін – «банк-оболонка» – пропонується зараз тлумачити по-різному в різних законодавчих актах.

Так давайте уніфікувати визначення. Ми не можемо створювати в країні хаос, ми не можемо створювати десятки визначень одних і тих самих понять, одних і тих самих подій, одних і тих самих явищ і так далі. Це породжує юридичний хаос. Цього не можна допускати.

Я ще раз підкреслюю: юриспруденція – це точна наука про терміни, і саме тому йде дискусія про терміни. І у мене є прохання: не розбалансуйте українське законодавство шляхом створення подвійних та потрійних тлумачень одних і тих самих подій або одних і тих самих явищ.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Ми термін «банк-оболонка» будемо використовувати в цьому законопроекті саме для реалізації завдань цього законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету – відхилити. Ставиться на голосування поправка 26 народного депутата Власенка. Прошу визначатися та голосувати. «За» – 112.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 27. Народний депутат Власенко. Не наполягає.

Поправка 31. Народні депутати Тимошенко та Соколов. Будете наполягати, так? Будь ласка, Сергію Владиславовичу.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, ця поправка стосується чіткого визначення презумпції невинуватості, що міститься в статті 62 Конституції України. У проекті закону воно розмите і не захищає громадянина. Наша поправка пропонує враховувати весь сукупний фактор, який безпосередньо підкреслює бездоганну ділову репутацію, і саме так ми пропонуємо це виписати в цій статті.

Прохання підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Це змусить суб'єктів первинного фінансового моніторингу збирати докази, а це не є властивою їм функцією.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 31 народного депутата Тимошенко. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 80.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 32. Народний депутат Власенко. Прошу.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане головуєчий.

Насправді цей законопроект відображає ту дискусію, яка розпочалася після 11 вересня в Сполучених Штатах Америки: що важливіше, національна безпека і моніторинг чи все-таки права людини? І якщо в Сполучених Штатах роблять спробу витримати баланс, то цим законопроектом жодний баланс не витримується з перекосом в бік порушення прав людини. Черговим свідченням цього є визначення поняття «бездоганна репутація», яке стосується лише так званих фізичних осіб, тобто кожного громадянина України. Бо кожен громадянин України може потрапити під дію цього закону. На жаль, запропонована комітетом редакція є абсолютно нечіткою, незрозумілою. Незрозуміло, хто буде критерії, які вони встановили, визначати.

Запропоноване і Юлією Тимошенко в попередній редакції, і мною в моїй редакції визначення є більш чіткими і значно краще захищають права громадян, які зможуть довести бездоганність своєї репутації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу, позиція комітету.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Врахована комітетом і підкомітетом поправка, яка стосується бездоганної ділової репутації, також враховує інтереси громадян і повністю відповідає четвертій Директиві (ЄС) 2014/849.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 32 народного депутата Власенка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 42. Народний депутат Горват. Не наполягає. Добре.

Поправка 46. Народні депутати Тимошенко та Соколов. Наполягаєте? Будь ласка, Сергію Владиславовичу.

СОКОЛОВ С.В. Шановні колеги! Ця поправка також термінологічна. Нею вводиться термінологія, яка стосується трастів і осіб, які пов'язані з трастами.

Наша редакція, на мою думку, абсолютно відповідає і міжнародним документам, і українському законодавству. Ми пропонуємо встановити, що вигодонабувач трасту – це особа, яка має право на отримання доходу від трасту або під його забезпечення. Тоді такі особи не зможуть уникнути відповідальності і використовувати подвійність тлумачення визначень в різних законах. Наше визначення чітко відповідає стандарту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. З вашого визначення випадає поняття «категорія осіб». Наше визначення повністю відповідає європейській директиві і вітчизняному законодавству, яке працюватиме на захист і боротьбу (протидію) відмиванню коштів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ви наполягаєте?

Ставиться на голосування поправка 46 народного депутата Тимошенко. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 83.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 50. Народний депутат Тимошенко.

Сергію Владиславовичу, наполягаєте? Не наполягаєте. Далі тоді.

Поправка 54. Народний депутат Тимошенко. Не наполягаєте.

Дякую.

Наступна поправка... Перепрошую, у мене тут написано, що Белькова поправку 61 буде відстоювати.

Поправка 60? Прошу. Народний депутат Южаніна.

Але ви не автор поправки 61.

ЮЖАНИНА Н.П. Шановні колеги, ми продовжуємо розглядати визначення термінів. Ще раз наголошую, як і мої колеги: це має ключове значення для всього законопроекту і його виконання.

Тому поясніть мені, будь ласка, шановна доповідач і моя колега, чому не врахована поправка 60, якщо у моїй поправці визначення організацій, пов'язаних з терористичною діяльністю, приведено у відповідність із Законом України «Про боротьбу з тероризмом»? Навіщо ви даєте розмиті визначення? Якщо є визначення для цього поняття, хоча б повторіть його так, як це було імплементовано в українське законодавство.

Поясніть, чому ви цього не зробили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Шановна Ніно Петрівно, наше визначення повністю відповідає тому ризик-орієнтованому

підходу, який буде імплементуватися суб'єктами фінансового моніторингу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на голосуванні, Ніно Петрівно?

Ставиться на голосування поправка 60 народного депутата Южаніної, комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 88.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, у мене написано: поправка 61 – Белькова, але тут автор Жмеренецький.

Будь ласка.

БЄЛЬКОВА О.В. Дякую.

Шановний пане головуючий, у мене до вас елегантна пропозиція. Я планувала поставити на підтвердження низку поправок, що пов'язані між собою авторами і змістом, це поправки про віртуальні активи. Якщо ви мені зараз дасте 3 хвилини пояснити свої мотиви, то я не буду ставити 15 поправок. Згода?

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Згода. А якщо на підтвердження, я пропоную під кінець поставити, як ми робили. Добре?

БЄЛЬКОВА О.В. Так буде ще краще.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, давайте. Три хвилини.

БЄЛЬКОВА О.В. Дуже дякую.

Шановні колеги, хочу привернути вашу увагу до дуже нетривіального питання. Річ у тім, що вперше в українському законодавстві фактично вводиться в цивільний обіг поняття «віртуальний актив». Що це таке? На сьогодні навіть в європейському законодавстві і у юридичної спільноти не має одностайної думки, яким чином давати

це визначення. Так, в четвертій Директиві (ЄС) 2015/849, на яку посилалася пані доповідач, немає згадки про віртуальні активи, вона з'являється лише у п'ятій і не про віртуальні активи, а про віртуальну *currency*, тобто валюту. У нашому законодавстві немає жодних згадок про цей актив.

До чого може призвести новація, яка є у всіх цих поправках? До того, що фактично законопроект про фінмоніторинг стане Кримінальним кодексом у частині фінансових угод. Ми фактично вводимо поняття «віртуальний актив», відповідно до якого суб'єкти первинного фінансового моніторингу мають відслідковувати всі угоди, які можуть містити розрахунки з віртуальними активами. Але жоден банк, нотаріус, адвокат не знає, що це таке, з чим його їдять. І якби це стосувалося лише виконання рекомендацій FATF... До речі, рекомендації FATCA почалися саме з рекомендацій щодо віртуальних валют, де дуже щільно розписано, що це таке, чітко і ясно визначено, що віртуальна валюта не імітується національним банком, не гарантується державою, в якій формі випускається, хто чим займається. У нас в законодавстві цього немає. Якби йшлося лише про міністерство і про терористів, і про тих, хто відмиває кошти, я би мовчала. Але сьогодні ми ставимо під ризик всіх суб'єктів первинного моніторингу.

Але я вважаю, що у кожної влади є конституційне право на помилки. Тому прошу авторів цих поправок, пана Жмеренецького, якого я шаную, і теж хочу, щоб було введено багато інновацій в цій країні, і пана Гетманцева взяти на себе політичну відповідальність за них. Якщо ви дійсно вважаєте, що починати треба з криміналізації, демонізації віртуальних активів – будь ласка, це на вашій совісті. Через чотири місяці ми повернемося до цього питання, і ви побачите, що я була права, що не вистачає підзаконних актів, не вистачає норм цивільного законодавства, не вистачає нічого, а суб'єкти первинного фінансового моніторингу будуть винні і будуть платити штрафи.

Бажаю успіхів і надаю право поставити поправки на підтвердження їх авторам (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольго Валентинівно, я почув. Запевняю, що... Ні, я не буду брати слово, у нас немає обговорення. Пропоную ці поправки поставити в кінці на підтвердження, як ми робили раніше, добре? Але прошу надати потім перелік поправок, які потрібно буде поставити на підтвердження. Дякую.

Поправка 66. Южаніна. Не наполягаєте? Дякую, Ніно Петрівно. Шановні колеги, хто буде наполягати на своїх поправках? Бачу. Мамка...

СТЕФАНЧУК Р.О. Народний депутат Власенко буде наполягати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 80. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане Голово.

Насправді ми все ще знаходимося в обговоренні поправок, які стосуються термінології, що буде використовуватися в усьому законопроекті, і, повірте, буде стосуватися всіх, оскільки цей законопроект торкається будь-яких третіх осіб. Тобто кожного громадянина України, кожен може потрапити під дію цього закону.

Так от, що нам пропонують? Нам пропонують, що в певних ситуаціях будь-який громадянин може бути зобов'язаний пояснити джерело своїх статків, але визначення поняття «джерело статків» настільки широке, настільки незрозуміле... Крім того, це визначення зобов'язує звичайних громадян збирати докази щодо історії походження своїх коштів. Тобто абсолютно невіглаське визначення, абсолютно незрозуміле, яке, ще раз підкреслюю, немає нічого спільного з обов'язками громадян сьогодні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Шановний пане Власенко, якщо можна, я вас трошки підкоригую. Це стосується не кожного громадянина, це стосується лише публічних діячів. І ваше визначення, воно звужує це поняття, а ми його розширюємо. Тому ми відхилили вашу поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на поправці?

Ставиться на голосування поправка 80 народного депутата Власенка, комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 80.

Рішення не прийнято.

Поправка 87. Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Поправка 87 фактично відносить всю інформацію, яку збирає особа для того, щоб себе захистити, до пункту 20, де визначено, що таке додаткова інформація.

Оскільки тут міститься вичерпний перелік до пункту 17, я пропоную додати: «і додаткова інформація, зазначена в пункті 20». Тоді особа буде мати право посилатися, бо це вичерпний перелік, вона не може на це послатися, хоча далі пункт 20 до цього відсилає. Це відповідає тому, що ви робите, але дає змогу, якщо особа вже почала збирати інформацію, послатися на відповідну статтю цього ж законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на поправці, Сергію Владиславовичу?

Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 87 народних депутатів Тимошенко, Соболева, Шкрум, Лабунської та Немирі. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Поправка 88. Сергію Володимировичу, ви на всіх поправках будете наполягати? Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ВЛАСЕНКО С.В. Поки що так, а там побачимо. Ніхто не обіцяв, що в дорозі будуть годувати.

Так от, повертаючись до нашої дискусії з шановною пані доповідачкою, хочу сказати, що проблема полягає в тому, що закон цей поширюється не лише на публічних осіб. Закон цей поширюється не лише на осіб, які пов'язані з тероризмом.

Проблема полягає в тому, що судячи з ваших визначень, дія закону поширюється на більш широке коло осіб, які, на думку авторів цього законопроекту, можуть бути пов'язані з фінансуванням тероризму в різний спосіб. Зокрема, коли терористи або особи, які підозрюються в тероризмі, передають своє майно комусь в управління, або якась інша особа за дорученням розпоряджається ним. Будь-хто в Україні може потрапити під дію цього закону. Тому ваше визначення є некоректним, зокрема таких понять як «доходи» і «обґрунтування доходів».

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Позиція комітету.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Ця позиція повністю відповідає статті 20 Директиви (ЄС) 2015/849, тому ми відхилили вашу поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви наполягаєте? Ставиться на голосування поправка 88 народного депутата Власенка. Комітет відхилив.

Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 80.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 91. Народні депутати Тимошенко та Соколов. Наполягаєте? Ні. Дякую.

Поправка 95. Народний депутат Мамка. Наполягаєте? Прошу.

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні народні депутати! Це дуже ґрунтовний і змістовний законопроект, вітаю вас! Якщо він буде прийнятий, буде весело всім жити: і тим, хто терористичні акти скоює, і тим, хто є громадянином України.

Моя поправка полягає в тому, що «діячі, які виконують публічні функції в міжнародних організаціях, посадові особи» – це термін безмежний щодо їх перевірки, контролю, доведення, надання відомостей щодо перевірок, які будуть стосуватися кожного керівника, заступника. Перелік їх визначений.

Прошу врахувати моє визначення. Давайте зазначимо не «протягом всього часу», а «протягом останніх 3 років». Тоді це буде вірно по відношенню до інституцій, які будуть підлягати таким перевіркам.

Дякую. Прошу підтримати і проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Позиція комітету.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Вельмишановний Григорію Миколайовичу, ви пропонуєте 3 роки, а ми пропонуємо 12 місяців, тому ми ліпше ставимося до громадян України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте, Григорію Миколайовичу?

Ставиться на голосування поправка 95 народного депутата Мамки. Комітет цю поправку відхилив.

Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 64.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 99. Народні депутати Тимошенко та Соболев. Я не бачу народного депутата Соболева. Не наполягає. Дякую.

Наступна поправка... Шановні колеги! Даниле Олександровичу, будь ласка! Я не бачу суб'єктів законодавчої ініціативи. Дякую.

Наступна поправка 104. Народні депутати Тимошенко та Соболев. Не наполягають. Дякую.

Поправка 109. Не наполягає.

Поправка 106? Добре.

Южаніна Ніна Петрівна. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ЮЖАНИНА Н.П. Шановні колеги, з комітетом співпрацювали, крім інших, суб'єкти первинного фінансового моніторингу, які декілька років працюють. І говорять, що ця правова термінологічна невизначеність лише заважала їм працювати. Так і залишається. Ми приймаємо закон в новій редакції, але чомусь не доклали зусиль для того, щоб цю невизначеність прибрати.

Моя поправка взагалі стосується найголовнішого – визначення поняття «доходи, одержані злочинним шляхом». Скажіть, будь ласка, як може це бути визначено як вигода? Якщо ми з вами проговорювали на засіданні комітету, що можна порахувати віртуальну вигоду – це якийсь бонус чи якась дія, яку зроблено десь за межами навіть підприємницької діяльності, – і суб'єкт первинного моніторингу не може знати про всі дії суб'єкта господарювання для того, щоб їх класифікувати як вигоду. Треба дати визначення точно, що це не

вигода, а будь-які активи. У нас же є в термінологічному розділі визначення активів.

Тому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Комітет відхилив цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одна хвилина у вас була.

Будь ласка, позиція комітету.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Комітет відхилив цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніно Петрівно, тут немає 30 секунд. Тут є 1 хвилина, в яку треба вкластися.

Десять секунд дайте, будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, визначення «вигоди» в законопроекті немає. Це поняття не визначено цим проектом закону. Його будуть використовувати кому як...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 106, хоча тут написано, що вона врахована по суті. Комітет просить залишити без змін рішення комітету. Тому просимо визначатися і голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 109, так? Народний депутат Соболев. Прошу.

СОБОЛЄВ С.В. Поправка 109 – це ключова поправка, бо вона визначає термінологію і те, чи можна буде реально притягнути осіб, які є посібниками терористів, посібниками у купівлі зброї.

У тому вигляді, в якому це є зараз, у редакції комітету, навіть виправленому в порівнянні з першим читанням, ви опускаєте низку

активів, включно з... Чому тільки валюта? А якщо це кошти в національній грошовій одиниці? Прочитайте, тут є чітке визначення, яке дає змогу реально притягувати до відповідальності таких осіб.

Тому наша позиція така: у поправці 109 фактично наведено абсолютний перелік, він повинен бути абсолютним. Потім не можна буде додати це якимось чином. Ба більше, цього немає в інших статтях. Прохання це врахувати зараз. І тоді текст буде відповідати всім існуючим стандартам.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Поправка не враховує опосередкованість набуття, тому ми її відхилили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви наполягаєте, Сергію Владиславовичу?

Ставиться на голосування поправка 109 народного депутата Тимошенко. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 110. Народний депутат Власенко. Не наполягає.

Наполягає. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане головуєчий.

Це продовження дискусії щодо наявності або відсутності умислу. Ще раз підкреслюю, якщо йдеться про так званих третіх осіб, яких ви сюди включили і щодо яких можуть вчинятися певні дії, коли є підозра, що особа в якийсь спосіб фінансово комунікувала з особою, яка підозрюється у вчиненні тероризму, то насправді, якщо така третя особа не усвідомлювала, що контактує з терористом, якщо вона не знала, що бере кошти, отримані внаслідок терористичної діяльності або для фінансування терористичної діяльності, то така людина не може притягатися до будь-якої відповідальності, на неї не можуть накладатися будь-які обмеження. До такої людини треба застосовувати поняття «умисел на одержання коштів». Тобто вона знала, що

бере кошти, в управління чи куди завгодно, пов'язані з проведенням терористичної діяльності. Це ключове і принципове питання захисту прав всіх громадян України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Позиція комітету.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Суб'єкти права фінансового моніторингу не зобов'язані доводити умисел.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви наполягаєте? Ставиться на голосування поправка 110 народного депутата Власенка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 122. Народний депутат Тимошенко. Не наполягає. А написано: «врахована частково». Це не так?

Поправка 118. Власенко. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Шановний пане головуєчий, ми зараз переходимо до визначення терміну «замороження активів». У тому вигляді, як його сформулювали до другого читання, він стосується активів не лише терористів і не лише чиновників. Він стосується будь-яких активів так званих будь-яких третіх осіб, яких обґрунтовано або необґрунтовано підозрюють у фінансових взаємовідносинах з особами, яких підозрюються у тероризмі.

Так от, згідно з визначенням, яке пропонує комітет, такі активи можуть бути заморожені на основі резолюцій Ради Безпеки ООН, рішень іноземних держав і суду. Тобто дві попередні підстави використовуються в Україні без рішення суду. Тобто якщо буде запит іноземної держави, то замороження активу може відбутися без рішення суду, що є неприпустимим і в даному випадку порушує норми Конституції України. Тому треба не редакційно врахувати поправку 118...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Позиція комітету.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Комітет відхилив цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозумів. Ви наполягаєте?

Ставиться на голосування поправка 118 народного депутата Власенка. Комітет врахував по суті, але народний депутат просить врахувати повністю. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 93.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка... Поправку 122 ми вже обговорили.

Поправка 124. Народний депутат Южаніна. Наполягаєте?

ЮЖАНІНА Н.П. Шановна колего, після останнього засідання комітету були роздані таблиці. Ви справді прибрати слова «за рішенням Служби безпеки України». Але на момент, коли відбувалося засідання комітету, цієї поправки ще не було. І я тоді вказала, що якщо навіть і включати рішення Служби безпеки України, то вони мають бути прийняті і введені в дію виключно в порядку, визначеному Законом України «Про санкції». Ваше рішення, пов'язане з виключенням Служби безпеки України, коли воно в часі відбулося? Хто його приймав, бо на комітеті цього не було? І якщо ви це зробили, то напишіть, що поправка врахована частково чи по суті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Ніно Петрівно, я вас дуже поважаю. Ця поправка була, тому мені нічого додати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви наполягаєте? Наполягаєте, Ніно Петрівно? Не наполягаєте. Дякую.

Наступна поправка 128. Народний депутат Южаніна. Товариство, я не бачу народного депутата Южаніної. Відійдіть, будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Арсенію Михайловичу, писати есемески можна з іншого місця.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 128. Ні. Дякую.

Поправка 130. Добре.

Я зрозумів. Поправка 189 наступна буде ваша? Добре. Скажете тоді, нагадаєте.

Поправка 135. Ваша? Теж ні.

Поправка 136. Мамка. Не наполягаєте, так? Дякую.

Поправка 139. Южаніна.

Так, я почув вже. Поправка 179.

Поправка 146. Тимошенко.

Будь ласка, увімкніть мікрофон Власенка. Соболева, перепрошую.

РАЗУМКОВ Д.О. Соболев Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги! Дивіться, ви тут встановили нижню межу у розмірі 10 відсотків в акціонерному товаристві, для того, щоб враховувати, що ця особа пов'язана з тероризмом.

Але наразі діє, я посилаюся на нього, Закон № 2210-VIII від 16 листопада 2017 року, в якому ми вже знизили цю планку до 5 відсотків і визначили її як таку, що впливає на діяльність товариства. Чому ми під тероризм тоді підводимо 10, а не 5 відсотків? Приведіть у відповідність. Бо в законі буде вказано, що це визначна діяльність (я назвав номер закону, який діє зараз), а в цьому законопроекті ми чомусь цю планку піднімаємо в 2 рази – до 10 відсотків. Під кого це робиться?

Прохання врахувати цю норму, яка нашим законодавством чітко визначена. В міжнародних актах це не регулюється, ні в рекомендаціях FATF, ніде, а в нашому законодавчому акті визначено, що значний вплив – це 5 відсотків. Змінюйте тоді той закон.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Владиславовичу.

Позиція комітету.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Ми працювали в чіткій відповідності до четвертої Директиви (ЄС) 2015/849.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви наполягаєте на голосуванні, Сергію Владиславовичу?

Ставиться на голосування поправка 146 народного депутата Тимошенко. Комітет цю поправку відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 85.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка – 147. Народний депутат Власенко. Прошу.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане головуєчий.

Шановний Сергію Владиславовичу, ви знаєте, це не грає жодної ролі, тому що вони у визначенні поставили кому і написали, що це все, незалежно від формального володіння, «можливість значного впливу на керівництво чи діяльність юридичної особи». Тобто навіть якщо ви маєте один відсоток вони можуть доводити, що ви здійснюєте значний вплив. Ми ж бачили, зокрема і в цьому сесійному залі, документи прокуратури, де вони пишуть, що людина в невідомий час у невідомому місці здійснювала значний вплив. От вони так і будуть це робити.

Тому це визначення, я ще раз підкреслюю, стосується кожного громадянина України. Його треба виправити і зробити нормальним, юридично виваженим. Тому що це питання арешту активів, це питання можливого арешту людей, це те, в результаті чого людям можуть зламати життя і долю, не маючи на це жодних підстав і маючи такі от широкі, нічим не підкріплені визначення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви наполягаєте, так?

Ставиться на голосування поправка 137 народного депутата Власенка. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 83.

Рішення не прийнято.

Поправка 155. Белькова. Ви наполягаєте? Не будете. Дякую.

Поправка 161. Власенко.

Я не сумнівався. Будь ласка, Сергію Володимировичу.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

Пане головуючий, дайте мені 5 хвилин, у мене близько 100 поправок. Я думаю, що ми... Принаймні, я не буду далі ставити свої поправки на голосування.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Володимировичу. Дайте 5 хвилин, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

Шановні колеги, насправді цей законопроект регулює дуже важливі питання, пов'язані з боротьбою з тероризмом. Фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» завжди підтримувала боротьбу з тероризмом і обмеження фінансування тероризму на підставі міжнародних договорів, на підставі вимог міжнародних організацій. Однак, на жаль, той законопроект, який нам сьогодні запропонували, стосується не лише терористів. Так, як він сформульований, цей законопроект стосується великої кількості українських громадян, які можуть потрапити, свідомо чи випадково, під дію цього закону.

Тому вкрай важливо, щоб цей законопроект був збалансованим, щоб він був виваженим, чітким, щоб його визначення не мали підстав для подвійного тлумачення, щоб вони були зрозумілими для правоохоронців та судових органів. Натомість ми маємо абсолютно інше. Ми маємо визначення, які містять в собі величезну кількість суб'єктивних моментів, коли людину можуть притягнути, будь-яку, звичайну, не терориста, прив'язати до терористичної діяльності. Припустимо, якщо ви 10 років назад позичили кошти людині, яка сьогодні визнана терористом, то ви автоматично потрапляєте під дію цього закону, під дію всіх тих визначень, і ви залишаєтеся один на один з тим недолугим законом, проект якого ми зараз розглядаємо. Це перше.

Друге. Низка визначень, які містяться в цьому законопроекті, суперечать визначенням, які містяться в інших законодавчих актах.

Це створює певні колізії, коли суд не знає, який термін застосовувати, правоохоронний орган не знає, який термін застосовувати тощо.

Водночас звертаю увагу ще раз на ключову деталь: запропонована низка процесуальних дій, які через некоректність визначень можуть відбуватися без рішень судів. Ще раз підкреслюю, це може стосуватися будь-якого громадянина України.

Я вже наводив приклад із заморожуванням активів. Виявляється, за запитом іноземної держави без рішення суду ваші активи можуть бути арештовані. Але знову-таки, все залежить від того, як це визначення буде тлумачити той чи інший слідчий, той чи інший прокурор. Якщо буде лист на замороження активів терориста, якому ви 10 років назад позичили гроші, то прокурор, повірте, включить вас у процедуру замороження активів, знаючи, як у нас працює правоохоронна система.

Тому все це свідчить про одне: законопроект виписаний абсолютно недосконало, законопроект виписаний не зовсім чітко і некоректно. Він порушує, принаймні на думку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, низку статей Конституції України, з чим я погоджуюся, по відношенню до звичайних, пересічних громадян, обмежує їх права. Я ще раз підкреслюю, в дискусії «боротьба з тероризмом чи права громадян» я чітко стою на позиції прав українських громадян. Звичайно, ми повинні боротися з тероризмом, але не порушуючи права звичайних громадян України. Цей законопроект не забезпечує такого балансу.

На моє глибоке переконання, закони, які торкаються таких важливих речей, не можуть прийматися в такому швидкому режимі, як це пропонується зробити зараз. Цю величезну таблицю ми отримали лише позавчора. Проаналізувати її глибоко, професійно мали змогу лише люди, які витратили на це ніч, день і ще одну ніч. Тому ще раз підкреслюю, це абсолютно неправильно. Тим більше, зважаючи на те, що цей законопроект торкається кожного громадянина України.

Відтак я особисто вважаю, що цей законопроект приймати в такій редакції не можна. Як варіант – його можна відправити на повторне друге читання з глибоким аналізом, з фаховою дискусією. Люди, повірте, втручання у Кримінальний кодекс, втручання у Кримінально-процесуальний кодекс, цей законопроект, який назвали фінансовим кримінальним кодексом, – це мікрохірургічні операції, до

яких ми повинні підходити дуже і дуже виважено, чого, на жаль, не відбулося під час обговорення цього законопроекту.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Володимировичу, за конструктивну позицію.

Шановні колеги, хто ще наполягає на своїх поправках? Ніна Петрівна, Соколов Сергій Владиславович і Мамка Григорій Михайлович.

Скільки? Три хвилини вистачить? Дві. Дякую вам дуже.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Мамці.

Шановні колеги, я продовжую наше засідання на 15 хвилин або до завершення розгляду цього питання.

МАМКА Г.М. Шановні народні депутати! По суті, зал не працює, розгляд поправок результату не дає. Але хочу акцентувати вашу увагу на основних моментах.

Перший. Підозрілі фінансові операції – це операції, відносно яких суб'єкт первинного фінансового моніторингу має підозру або достатні підстави для підозри. У нас Держфінмоніторинг буде визначати це і приймати рішення. В цьому законопроекті ми легалізуємо таке явище як азартні ігри, які заборонені на території України. І найголовніше, це зміна статті 209 Кримінального кодексу України.

Чому зміна? Для того, щоб відповідно до закону щось легалізувати, це необхідно вкрати, привласнити, вчинивши інший злочин. Зараз ми сюди запхали третіх осіб, які взагалі не зобов'язані знати, звідки це майно взялося, і вказуємо такі кваліфікуючі ознаки, як «особа знала або повинна була знати». Що таке «знала» чи «повинна була знати»? На даний момент в кримінальному праві немає такого механізму, який може визначити був умисел чи ні. Під дію цієї норми потрапляють всі, але не вказано, як розшифровується ця кваліфікуюча ознака «знала чи повинна була знати».

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Григорію Миколайовичу.

Ніно Петрівно, можливо, ви теж візьмете... Можу я вас попросити взяти виступ замість поправок?

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Южаніної.

ЮЖАНІНА Н.П. Хочу сказати, що я востаннє погоджуюся згорнути і всі свої поправки не проговорювати в залі, тому що я все-таки вважаю, що, можливо, хтось професійно дослухається до того, що я говорю. Якщо не дослухаються в залі, то послухає бізнес...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна тихіше в залі?

ЮЖАНІНА Н.П. ...і громадяни, яких це стосується.

Шановна пані Ольго, доповідач, скажіть, будь ласка, невже не можна повернути законопроект на повторне друге читання для того, щоб доопрацювати його і прибрати всі недоліки, яких дуже багато, і не приймати його сьогодні? Я розумію вашу впевненість, ваш сміх, бо ви знаєте, що ви все одно проголосуєте, але все суспільство буде плакати після цього.

Я хочу лише повторити слова тих людей, які приходили до нас на засідання комітету, піднімалися і говорили, що ви вбиваєте цілі маленькі галузі, які тільки почали розвиватися в Україні. Ви розумієте, що до суб'єктів первинного моніторингу зараз цим проектом закону додаються ті звичайні консультанти, які не були ними, бухгалтери, юристи, які зараз повинні будуть визначати суть цього закону, організувати роботу, пов'язану з моніторингом, мати для цього достатньо знань, а ще й грошей, щоб все це організувати, найняти якихось осіб або консультантів, які це організують? Тому що штрафи, які встановлює цей законопроект, настільки драконівські, що їх не зможе витримати... Їх витримують хіба що банки. Небанківські фінансові установи звернулися з листами, зазначаючи, що ті штрафи, які встановлюються цим законопроектом, є непомірними. Я вже не кажу про аудиторські фірми.

І хоча ви сьогодні розглядали норму про те, що штраф може становити 10 відсотків від річного обороту будь-якої компанії, але не більше ніж 5 мільйонів євро...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити.

ЮЖАНІНА Н.П. ...вслухайтесь, будь ласка, люди, про що йдеться в цьому законопроекті. Хіба можна в такій редакції імплементувати директиву? Ви говорите, що якщо ми змінимо штрафи і зро-

бимо їх більш прийнятними, враховуючи стан економіки і стан наших суб'єктів господарської діяльності, то це не буде імплементацією директиви. Навчіться, будь ласка, і ви з виконавчою владою, з Міністерством фінансів відстоювати інтереси саме українського бізнесу. Перестаньте йти «на попятную».

Я впевнена, що прийняття цього закону, шановна пані міністре фінансів, вам ніякого плюсу не додасть. Люди і так починають думати, що буде після прийняття проекту закону [№ 1210](#), що буде після цього законопроекту. Ви виштовхуєте залишки бізнесу з України.

Прошу вас дослухатися до всіх мислячих і професійних людей, які були на засіданні комітету. Я розумію, що цей закон потрібен, але дайте можливість його доопрацювати, тому що ви нічого не змінили по суті у штрафних санкціях. Як аудитори чи бухгалтери, яких троє, які заробляють 200 тисяч, будуть платити 10 відсотків або не більше 1 мільйону євро?

Щодо всіх цих питань просто залишається великий знак питання. Не вбивайте, будь ласка, український бізнес. «Слуги народу», зупиніться.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ніно Петрівно.

Сергію Владиславовичу, можемо теж зробити виступом? Увімкніть, будь ласка, мікрофон. Дві хвилини, будь ласка, Соболеву дайте.

І підготуйтеся, після цього ми переходимо до голосування. Прошу запросити народних депутатів до залу.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, логіка, якої дотримувалися члени фракції «Батьківщина», багато в чому співпадає з іншими пропозиціями. Вона полягала в тому, щоб привести норми чинного законодавства, визначення і термінологічну базу у відповідність для того, щоб потім можна було застосовувати цей законопроект.

На жаль, були відхилені всі ці поправки. Жодна з них не врахована. У нас тепер буде ситуація, коли в законах термінологія одна, в цьому законопроекті – інша, а інколи навіть будуть протиріччя всередині цього законодавства.

Але є одна позитивна річ, яку нам щойно роздали, дві години назад. Це доопрацьований законопроект, звідки ви викинули

позасудову можливість для конфіскації, замороження тощо. На жаль, нашу поправку 178 щодо пункту 31 ви не врахували. Ви в «Прикінцевих та перехідних положеннях» врахували це, а в пункті 31 залишили позасудову можливість замороження активів. Прохання, приведіть це у відповідність з тим, що ви нам щойно роздали, а саме: «Прикінцеві та перехідні положення» і пункт, якого стосується наша поправка 178.

Ми просимо замінити термінологію, щоб не було позасудової можливості замороження, заборони використання або обмеження у використанні фінансових активів. І тоді це буде відповідати тому, що ви роздали сьогодні зранку. Бо ви це пропустили в пункті 31.

Після цього голосуємо, я наполягаю на цьому голосуванні, і я знімаю інші поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я надаю 1 хвилину з мотивів міністру фінансів Маркаровій Оксані Сергіївні, і потім переходимо до голосування.

МАРКАРОВА О.С. Шановні колеги! Хочу подякувати вам за розгляд цього законопроекту і сподіваюся, що ми сьогодні його підтримаємо. Більшість з наших сусідів навколо нас, які йдуть у Європейський Союз, вже давно імплементували четверту Директиву (ЄС) 2015/489. Більшість країн навколо нас давно активно бореться з таким ганебним явищем як відмивання коштів.

Цим законопроектом ми насправді для сумлінного бізнесу і сумлінних громадян покращуємо умови. Тому що замість 17 критеріїв, які є зараз, за якими ми перевіряємо, буде лише 4. Замість 150 тисяч, вище яких зараз всіх, кожен банк перевіряє Держфінмоніторинг, буде 400 тисяч. Тому насправді ми прибираємо маленьких із цього законопроекту і будемо фокусуватися дуже чітко, ризик-орієнтовано на тих, хто дійсно займається ухилянням і відмиванням коштів, отриманих злочинним шляхом.

Тому сьогодні з самого ранку комітет підтримав ще одне послаблення для маленьких, для професійних учасників, понизив деякі штрафи. І ця редакція, яка вам запропонована, в порівнянні з Польщею, Прибалтикою, іншими країнами, дозволить, по-перше, все-таки втілити європейську директиву саме з європейськими визначеннями, які приведені у відповідність із нашим українським законодавством,

і водночас зробити неможливим відмивання коштів, отриманих злочинним шляхом, або зменшити його суттєво.

Тому дуже прошу вас сьогодні підтримати цей законопроект. І від себе особисто, і від уряду хочу сказати, що ми дуже відповідально будемо імплементувати цей закон.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, депутатська група «Голос» з мотивів.

Белькова, 1 хвилина.

Одну поправку? Яку, Сергію Владиславовичу? Увімкніть, будь ласка, мікрофон Соболеву.

СОБОЛЄВ С.В. Я ж попросив проголосувати одну єдину поправку – 178, де йдеться про позасудовий арешт, і привести законопроект у відповідність із тим документом, який роздали сьогодні зранку. Бо в «Прикінцевих та перехідних положеннях» це зафіксували, а в пункті 31 законопроекту залишили. Прохання прибрати позасудовий арешт і привести у відповідність.

Можете порівняти з текстом, який ви зранку роздали. Це поправка 178. Прохання поставити її на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 178. Комітет.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Ні, ми не можемо поставити її на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поясніть. Ні – це не відповідь. Поясніть, будь ласка.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Це розбалансує законопроект, він повністю погоджений, і ми не можемо її зараз врахувати. Це ламає структуру законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто від «Голосу»? Осадчук. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ОСАДЧУК А.П., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Шановний пане Голово! Я не наполягав на своїх поправках, виключно намагаючись досягти якогось конструктиву, хоча претензії до законопроекту є надзвичайно суттєві. Але у мене насправді основний меседж до вас, Дмитре Олександровичу. Цим законопроектом переписали вздовж і поперек Кримінальний кодекс, зачепили процесуальні кодекси. І цим займався податковий комітет.

Зі всією повагою до податкового комітету, зі всією повагою до доповідача, вони не є фаховими юристами, вони не є спеціалістами в цих питаннях. Я дуже вас прошу надалі, коли з'являються подібні законопроекти, коректніше визначати головний комітет. Я глибоко переконаний, що Комітет з питань правоохоронної діяльності мав би бути головним комітетом для цього законопроекту. Ми зробили цю помилку. Але надалі давайте більш уважно до цього ставитися.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Белькова з мотивів, 1 хвилина. Потім ставимо поправку 178 на підтвердження і переходимо до голосування.

БЄЛЬКОВА О.В. Дуже дякую.

Пане Голово, ви попросили не ставити мої поправки. Я погодилася.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, яку?

БЄЛЬКОВА О.В. Але тепер звертаю увагу, ви... Хочете віртуальні активи – будь ласка, візьміть їх. Але тоді будьте послідовними. У «Прикінцевих та перехідних положеннях» ви вносите поправку, в якій йдеться про те, що всі регулятори, включаючи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. В мікрофон, якщо можна. Вас не чути.

БЄЛЬКОВА О.В. ...НБУ, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку мають підготувати відповідні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Який номер поправки?

БЄЛЬКОВА О.В. Це не поправка. Це додаткова таблиця, сторінка 5. Ми визначаємо, хто має підготувати нормативно-правові акти. Делікатним чином ви забули про Міністерство цифрової трансформації України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яка поправка? Номер?

БЄЛЬКОВА О.В. У мене немає поправки. Редакційно ви повинні долучити сюди міністерство, якщо ви вважаєте, що віртуальні активи мають залишатися в законопроекті. Будь ласка, підтвердіть, пане Гетманцев, що я права.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З техніко-юридичними нормально буде?

БЄЛЬКОВА О.В. Так. Але для стенограми вкажіть конкретне міністерство. І нехай вони готують документи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так підходить, голово комітету? Увімкніть мікрофон Гетманцеву.

Гетманцев Данило Олександрович.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Так, дякуємо. Ми враховуємо це в техніко-юридичних правках.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 178 Тимошенко, Соболева, Шкрум, Лабунської, Немирі. Вона була відхилена комітетом.

Прошу визначатися та голосувати. І потім переходимо до голосування за законопроект.

«За» – 106.

Рішення не прийнято.

Поправку відхилено.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця, підготуйтеся до голосування. Голосуємо за законопроект в цілому.

СТЕФАНЧУК Р.О. Поки колеги готуються, давайте привітаємо наших школярів з села Кучинівка, Чернігівщина. Привіт! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, будь ласка, займіть свої місця, підготуйтеся до голосування. Готові голосувати? Готові?

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками проекту Закону «Про запобігання та протидію легалізації (відми- ванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню теро- ризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» ([№ 2179](#)). Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Закон прийнято (*Оплески*).

Покажіть по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 225, «Опозиційна платформа – За життя» – 0, «Європейська солідарність» – 0, «Батьківщина» – 0, «За майбутнє» – 2, «Голос» – 13, позафракційні – 6.

Дякую всім, шановні колеги.

Оголошення.

СТЕФАНЧУК Р.О. Невеличке оголошення. Створено міжфрак- ційне депутатське об'єднання «Бренд «Держава Україна». Головою цього об'єднання обрано народного депутата України Воронова Воло- димира Анатолійовича.

Вітаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте в четвер першим поставимо питання про спорт? Домовляємося відразу. Там було у нас ще одне питання, домовлялися всі, тому що зараз не проголосуємо в цілому, я так розумію.

Є бажання проголосувати за законопроект про спорт? Будь ласка, поверніться до залу. Зараз.

Шановні колеги, вам запропоновано до розгляду проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру

і спорт» щодо діяльності Спортивної студентської спілки України та Української федерації учнівського спорту» ([№ 2077](#)). Пропонується прийняти його без обговорення. Прийняти за основу. Готові? У нас 2 хвилини. Готові.

Ставиться на голосування для прийняття за основу проект Закону... Немає хвилини. У нас є хвилина на прийняття закону.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття... Ні? Шановні колеги, за основу приймаємо.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо діяльності Спортивної студентської спілки України та Української федерації учнівського спорту» ([№ 2077](#)). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставиться на голосування пропозиція про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок та підготовки до другого читання законопроекту [№ 2077](#). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 254.

Рішення прийнято.

На годиннику 14:15. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим. Дуже дякую всім.